

PATVIRTINTA

Joniškio miesto vietos veiklos grupės

2023 m. lapkričio 28 d.

Visuotinio narių susirinkimo protokolu Nr. 5

PAKEISTA STRATEGIJA PATVIRTINTA

Joniškio miesto vietos veiklos grupės

2024 m. gegužės 6 d.

Visuotinio narių susirinkimo protokolu Nr. 2

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

JONIŠKIO MIESTO 2023–2029 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

**2023 m.
Joniškis**

TURINYS

ĮVADAS	3
1. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS	5
1.1. TERITORIJA	5
1.2. GYVENTOJAI	6
2. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ	7
2.1. POREIKIŲ IR GALIMYBIŲ ANALIZĖ	7
2.1.1. DEMOGRAFINĖS SITUACIJOS APŽVALGA	7
2.1.2. SOCIALINĖS SITUACIJOS APŽVALGA	9
2.1.3. EKONOMINĖS SITUACIJOS APŽVALGA	13
2.2. STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ ANALIZĖ	16
3. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT IŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMES	19
4. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO RENGIANČIAI STRATEGIJĄ EIGA	24
4.1. VIEŠIEJI PRISTATYMAI IR KONSULTACIJOS	24
5. JONIŠKIO MIESTO 2023–2029 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS	28
6. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA	36
6.1. VPS VALDYMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS IR KEITIMAI	36
PRIEDAI	

IVADAS

Vietos plėtros strategijos rengimo tikslas – parengti Joniškio miesto vietos veiklos grupės (toliau - Joniškio miesto VVG) vietos plėtros strategiją „Joniškio miesto 2023–2029 m vietos plėtros strategija” (toliau – Strategija), kuria siekiama spręsti vietos bendruomenei aktualias gyventojų skurdo ir atskirties problemas, gerinti vietinių įsidarbinimo galimybes bei skatinti bendruomenėje socialinį verslą, pasitelkiant bendruomenių, nevyriausybinų organizacijų, verslo ir vietos valdžios ryšius. Ieškoti novatoriškų ir efektyvių būdų vietos kultūriniais, žmogiškiesiems ir kitiems materialiniams bei ne materialiniams ištekliams panaudoti Joniškio miesto plėtrai. Skatinti ir palaikyti vietines Joniškio miesto žmonių iniciatyvas verslo, socialinio verslo, švietimo, kultūros, socialinės paramos ir kitose srityse, prisidedant prie darnaus Joniškio miesto vystymo problemų sprendimo. Susitelkimas į socialinės integracijos didinimą apjungiant skirtingus sektorius prisidės prie neigiamų Joniškio miesto socialinių ir ekonominių rodiklių mažėjimo.

Joniškio miesto vietos veiklos grupė – ne pelno siekianti organizacija, įsteigta 2015 m. liepos 28 d. yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo (kodas 304074809), teisinė forma – asociacija.

Joniškio miesto VVG pagrindinis veiklos tikslas – pagerinti vietines įsidarbinimo galimybes ir didinti bendruomenių socialinę integraciją bei propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą, išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius. Taip pat didinant socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas socialines priemones ir socialinių paslaugų teikimą.

Joniškio miesto VVG teritorija – Joniškio miestas.

Joniškio miesto VVG steigėjai – 3 sektorių atstovai: NVO, verslo ir vietos valdžios. Joniškio miesto VVG valdyba susideda iš vietos valdžios (Joniškio rajono savivaldybės atstovai), verslo (UAB „HZR“ atstovas, Verslininkų asociacijos atstovas) ir pilietinės visuomenės (Joniškio rajono neįgaliųjų draugijos atstovas, Joniškio rajono sutrikusios psichikos žmonių globos bendrijos atstovas).

Asociacijos valdymo organai yra visuotinis narių susirinkimas. Asociacijos vadovas – vienasmenis asociacijos valdymo organas. Kolegialus asociacijos valdymo organas – valdyba. Šie valdymo organo sudarymo principai užtikrina, kad asociacijai vykdant savo veiklą, bus užkirstas kelias bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitų bruožų ir bus atsižvelgta į jaunimo grupių situaciją bei poreikius, suteikiant įvairioms socialinėms grupėms vienodas galimybes dalyvauti rengiant ir įgyvendinant vietos plėtros strategiją.

Joniškio miesto VVG sudaro 15 juridinių asmenų narių atstovaujantys verslo, vietos valdžios ir nevyriausybinių sektorius: verslo sektoriui atstovauja 4 juridiniai asmenys (26,67 proc.), vietos valdžios sektoriui atstovauja 1 juridinis asmuo (6,67 proc.), nevyriausybinių sektorių atstovauja 10 juridinių asmenų (66,66 proc.).

Joniškio miesto VVG kolegialaus valdymo organą (valdyba) sudaro 6 nariai (įskaitant valdybos pirmininką), kuriais skiriami narių – juridinių asmenų pasiūlyti fiziniai asmenys. Kiekvienas iš partnerių skiria po 2 valdybos narius. Valdybą sudaro deleguotų abiejų lyčių asmenys: moterų ir vyrų ir nė vienos iš lyčių atstovų nėra daugiau kaip 60 procentų, ir vienas kolegialaus valdymo organo (valdybos) narys yra jaunesnis negu 29 metų.

Taikant bendruomenių inicijuotos vietos plėtros (BIVP) metodą, Joniškio miesto VVG sėkmingai įgyvendino pirmąją vietos plėtros strategiją „Joniškio miesto vietos veiklos grupės vietos plėtros strategija 2016–2022 m.“, kurios pagalba Joniškio miesto gyventojai ugdė darbinius įgūdžius, buvo skatinamos verslumo iniciatyvos, skiriamas dėmesys socialinės atskirties mažinimui gerinant socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą.

Atsižvelgiant į pasiektus ir lūkesčius viršijusius pirmosios strategijos rezultatus, Joniškio miesto VVG parengė antrąją vietos plėtros strategiją „Joniškio miesto 2023–2029 m vietos plėtros strategija”, skirtą 2023–2029 m. laikotarpiui.

Strategija parengta įgyvendinant projektą „Joniškio miesto vietos veiklos grupės plėtros strategijos parengimas“, Nr. 11-001-T-0010, finansuojamą iš Europos regioninės plėtros fondo, Valstybės biudžeto lėšų pagal 2021–2027 metų investicijų programos 4 prioriteto „Socialiai atsakingesnė Lietuva 4.9 konkretų uždavinį „Didinant socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą“.

Parengta Strategija siekiama kompleksiskai spręsti opiausias ir aktualiausias Joniškio miesto problemas bei skatinti socialinę atskirtį patiriančius asmenis integruotis į visuomenę, visapusiškai ugdyti jų gebėjimus. Tikimasi, kad Strategija pasitarnaus ne tik kuriant geresnę gyvenimo kokybę Joniškio miesto gyventojams bet ir prisidės prie prevencijos – galimų problemų atitolinimo.

Strategija parengta remiantis Europos Komisijos 2022 m. rugpjūčio 3 d. sprendimu Nr. C(2022) 5742 patvirtinta programa „2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programa“, LR finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237 patvirtintomis taisyklėmis „2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ Administravimo taisyklės“, LR vidaus reikalų ministro 2022 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 1V-672 patvirtintomis taisyklėmis „Vietos plėtros strategijų rengimo ir atrankos taisyklės“, Šiaulių regiono plėtros tarybos 2023 m. vasario 8 d. sprendimu Nr. ŠR/TS-6 patvirtintu planu „Šiaulių regiono 2022–2030 metų plėtros planas“, 2023–2029 m. Šiaulių regiono verslo, turizmo, kultūros ir viešųjų paslaugų funkcinės zonos strategija, Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. T-12 patvirtintu Joniškio rajono savivaldybės 2021–2027 m. strateginiu plėtros planu.

Šioje Strategijoje įtvirtintas tikslas atitinka 2021–2027 metų investicijų programos 4.7 konkretų uždavinį „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą“ ir 4.9 konkretų uždavinį „Didinant socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą“.

Strategija tiesiogiai prisideda prie Šiaulių regiono plėtros tarybos 2023 m. vasario 8 d. sprendimu Nr. ŠR/TS-6 patvirtintame plane „Šiaulių regiono 2022–2030 metų plėtros planas“ numatytos Pažangos priemonės „Socialinių paslaugų ir jų infrastruktūros plėtra“, kodas LT026-03-01-05, 3. Tikslu „Gerinti viešųjų paslaugų prieinamumą, mažinti socialinę atskirtį ir 3.1. Uždavinio „Plėtoti viešųjų paslaugų infrastruktūrą“, kodas LT026-03“ įgyvendinimo, nes Strategijoje numatyta 1. Tikslu „Socialiai pažeidžiamų grupių padėties gerinimas teikiant socialines paslaugas, skatinant užimtumo, verslumo ir įsidarbinimo galimybes“, 1.1. Uždavinio „Plėtoti socialinių paslaugų ir kitų prevencinių veiklų teikimą socialiai pažeidžiamiesiems asmenims“, 1.1.1. Veiksmu „Organizuoti ir vykdyti prevencinę, sociokultūrinę veiklą, skatinti savanorystę“, 1.1.2. Veiksmu „Organizuoti socialinių paslaugų teikimą ir informacijos sklaidą apie teikiamas paslaugas Joniškio mieste“ ir 1.1.3. Veiksmu „Bendradarbiauti su kitų miestų VVG sprendžiant socialinės atskirties problemas“ bus siekiama skatinti patiriančių skurdo riziką ar socialinę atskirtį asmenų įtrauktį į bendruomenę per socialines bendrąsias ir specialiąsias paslaugas, sociokultūrinės veiklas bei skatinant nevyriausybinę organizacijų veiklą socialinėje srityje. Taip pat prisideda prie tikslo LT026-01 „Išnaudoti ekonominį regiono potencialą ir sudaryti sąlygas kurti naujas darbo vietas“ ir uždavinio LT026-01-02 „Sukurti palankią aplinką SVV steigimuisi per bendros infrastruktūros naudojimo iniciatyvas“ įgyvendinimo, nes Strategijos 1.3. Uždavinio „Ugdyti ir stiprinti verslumo įgūdžius siekiant paskatinti socialinio verslo kūrimąsi ir plėtrą“, 1.3.1. Veiksmu „Socialinio verslo, sprendžiančio pažeidžiamų grupių atskirties problemas, kūrimosi rėmimas“ bus siekiama pagerinti Joniškio miesto gyventojų įsidarbinimo galimybes, sudarant palankias sąlygas verslo veiklų vystymui, įgūdžių tobulinimui, verslo atstovų tarpusavio bendradarbiavimui, palankesnių sąlygų pradėti naują verslą sudarymas, socialinio verslo įkūrimas.

Strategija tiesiogiai prisideda prie Joniškio rajono savivaldybės 2021–2027 metų strateginio plėtros plano 1.3. Tikslu „Stipri ir pilietiška visuomenė“ 1.3.1. Uždavinio „Skatinti nevyriausybinę organizacijų veiklą, didinti jų įtrauktį“, 1.6. Tikslu „Socialiai pažeidžiamos bendruomenės stiprinimas“, 1.6.1. Uždavinio „Skatinti įvairių gyventojų grupių integraciją ir mažinti socialinę

atskirtį“, 1.7. Tikslas „Palankios aplinkos vaikui ir šeimai kūrimas“, 1.7.1. Uždavinio „Užtikrinti paramą ir kokybiškas bei prieinamas paslaugas šeimai“, 1.8. Tikslas „Visuomenės fizinės ir psichologinės sveikatos stiprinimas“, 1.8.3. Uždavinio „Sudaryti sąlygas gyventojams stiprinti sveikatą, kurti ir vystyti su visuomenės sveikatos stiprinimu susijusias veiklas“, 2.1. Tikslas „Investicijas ir konkurencingumą skatinančios ekonominės aplinkos kūrimas“, 2.1.1. Uždavinio „Gerinti verslo sąlygų, paramos bei informavimo sistemą“, 2.1.2. Uždavinio „Skatinti gyventojų verslumą, aktyvinti viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimą“ įgyvendinimo, nes 1. Tikslas „Socialiai pažeidžiamų grupių padėties gerinimas teikiant socialines paslaugas, skatinant užimtumo, verslumo ir įsidarbinimo galimybes“, 1.1. Uždavinio „Plėtoti socialinių paslaugų ir kitų prevencinių veiklų teikimą socialiai pažeidžiamiesiems asmenims“, 1.1.1. Veiksmu „Organizuoti ir vykdyti prevencinę, sociokultūrinę veiklą, skatinti savanorystę“, 1.1.2. Veiksmu „Organizuoti socialinių paslaugų teikimą ir informacijos sklaidą apie teikiamas paslaugas Joniškio mieste“ ir 1.1.3. Veiksmu „Bendradarbiauti su kitų miestų VVG sprendžiant socialinės atskirties problemas“, 1.2 Uždavinio „Ugdyti ir stiprinti gyventojų darbinis ir verslumo įgūdžius, siekiant integracijos į darbo rinką bei verslumą skatinančių iniciatyvų vykdymo“, 1.2.1. Veiksmu „Ugdyti ir stiprinti gyventojų darbinis, verslumo įgūdžius siekiant integracijos į darbo rinką, remti verslumą skatinančias iniciatyvas“, 1.2.2. Veiksmu „Organizuoti ir teikti darbo rinkoje reikalingų įgūdžių ugdymą, praktinių darbinis įgūdžių įgijimą darbo vietoje“, 1.2.3. Veiksmu „Skatinti jauno verslo kūrimąsi ir plėtrą teikiant metodinę pagalbą ir verslo pradžiai reikalingas priemones“, 1.3. Uždavinio „Ugdyti ir stiprinti verslumo įgūdžius siekiant paskatinti socialinio verslo kūrimąsi ir plėtrą“, 1.3.1. Veiksmu „Socialinio verslo, sprendžiančio pažeidžiamų grupių atskirties problemas, kūrimosi rėmimas“ bus siekiama pagerinti Joniškio miesto socialiai atskirtų ir pažeidžiamų gyventojų socialinę padėtį, teikiant bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas, kurios didins socialinę įtrauktį į bendruomenę ir gerins tokių asmenų socialinę padėtį. Tai pat numatoma gerinti socialiai atskirtų asmenų įsidarbinimo galimybes, sudarant palankias sąlygas verslo veiklų vystymui, įgūdžių tobulinimui, verslo atstovų tarpusavio bendradarbiavimui, palankesnių sąlygų pradėti naują verslą sudarymas, socialinio verslo įkūrimas.

Strategija atitinka 2023–2029 m. Šiaulių regiono verslo, turizmo, kultūros ir viešųjų paslaugų funkcinės zonos strategijos tikslams ir uždaviniams.

Rengiant Strategiją buvo besąlygiškai laikomas horizontaliųjų principų reikalavimų ir užtikrintos visos asmenų teisės nepažeidžiant Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos reikalavimų į procesą įtraukiant miesto bendruomenės, viešojo ir privataus sektoriaus atstovus. Vykdyti susitikimai – konsultacijos, diskusijos, svarstytos ir į Strategiją įtrauktos veiklos, skirtos socialinei atskirčiai mažinti, užimtumui bei verslumui skatinti. Sprendimai buvo priimti bendru sutarimu, išanalizavus bei atrinkus aktualiausias ir opiausias Joniškio miestui veiklas, atsižvelgiant į visų suinteresuotų miesto bendruomenės atstovų išsakytus poreikius. Formuojant Strategijos tikslus, uždavinius ir veiksmus atsižvelgta Joniškio miesto gyventojų išreikštą nuomonę pagal miesto gyventojų apklausos rezultatus, Focus diskusijas pasitelkiant grupės metodą „Pasaulio kavinė“, pateiktas projektinių pasiūlymų idėjas, kurios padėjo identifikuoti opiausias ir svarbiausias vietos teritorijos gyventojų problemas.

1. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS

1.1. TERITORIJA

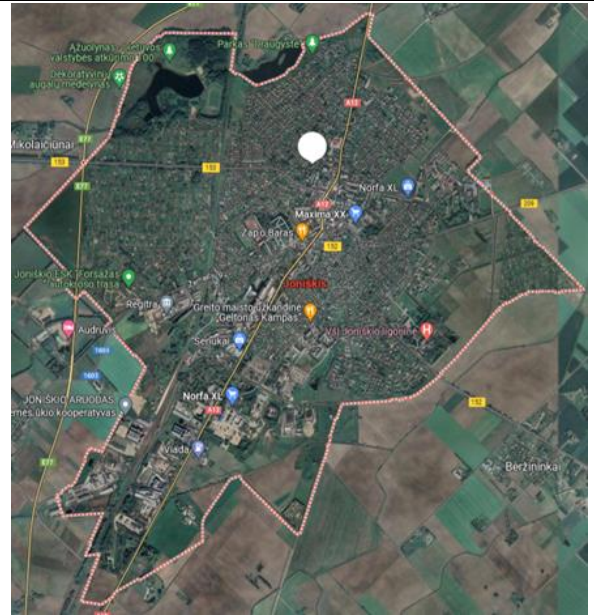
Joniškis – šiaurės Lietuvos miestas, priklausantis Joniškio rajono savivaldybei ir Šiaulių regionui. Joniškio miestas išsidėstęs netoli Latvijos sienos (atstumas – 14 km). Joniškis yra svarbių

urbanistinės integracijos ašių, kurios užtikrina miesto išorinius ryšius, sankryžoje. Magistralinis kelias A12 jungia Joniškį su Šiauliais (39 km) bei Latvijos sostine Ryga (99 km). Per Joniškio miestą taip pat eina magistralinio geležinkelio linija Šiauliai – Ryga. Joniškio miesto ryšys su sostine Vilniumi nėra labai patogus, tenka važiuoti per Pakruojį (apie 231 km) arba per Šiaulius (252 km).

Joniškio miestas – Joniškio rajono savivaldybės centras. Miesto teritorija yra nedidelė, užima 895 ha plotą (Joniškio rajono savivaldybės plotas – 115 200 ha).

1 pav. Joniškio miesto teritorijos ribos.
Šaltinis: www.maps.lt

2 pav. Joniškio miesto teritorijos ribos.
Šaltinis: www.maps.lt

Joniškyje išplėtotas žemės ūkio sektorius – žemės ūkio produkcijos gamyba, perdirbimas, prekyba. Žemės ūkio naudmenos užima net 72,2 proc. Joniškio rajono teritorijos. Tai atskleidžia, kad didžioji dalis ekonominių veiklų yra susikonglomeravusi rajone ir kaimiškose vietovėse, kas iš dalies turi neigiamą įtaką miesto vystymuisi ir plėtrai.

1.2. GYVENTOJAI

Joniškio miesto VVG Strategija bus įgyvendinama Joniškio mieste. Valstybės duomenų agentūros duomenimis, 2022 m. Joniškio mieste gyveno 8 466 gyventojai t. y. 41,21 proc. rajono gyventojų. Miesto ir kaimo gyventojų santykis Joniškio rajono savivaldybėje lyginant su Lietuvos miesto ir kaimo gyventojų santykiu yra priešingas. Lietuvoje stebimas didesnis gyventojų skaičius miestuose (68,7 proc.) nei kaimuose (31,3 proc.). Tikėtina, kad tai įtakoja Joniškio rajone gerai išvystytas žemės ūkio sektorius ir su juo susijusi ekonominė veikla.

Didžiąją Joniškio miesto gyventojų dalį sudaro darbingo amžiaus asmenys (62,94 proc.). Pensinio amžiaus asmenys sudaro 24,6 proc., vaikai – 12,48 proc. visų Joniškio miesto gyventojų. Nagrinėjant minėtus rodiklius ankstesniu laikotarpiu (2018 m.), pastebimas darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus mažėjimas bei pensinio amžiaus asmenų didėjimas, kas sutrikdo demografinę pusiausvyrą, turinčią įtakos socialinėms ir ekonominėms problemoms. Senstanti visuomenė, mažėjantis jaunų žmonių skaičius sąlygoja didesnę socialinių paslaugų poreikį. Dažniausiai senyvo amžiaus asmenys dėl prastėjančios sveikatos būklės, negalios, vienišumo, mažų pajamų ar skurdo atsiduria atskirtyje. Taikant bendruomenės inicijuotos vietos plėtros metodą ir įgyvendinant

strategijos priemonės, Joniškio mieste sėkmingai gali būti sprendžiamos pažeidžiamų gyventojų skurdo ir atskirties problemos, vystomas sutelktumas.

Joniškio miesto VVG rengiama Strategija yra orientuota į socialinę atskirtį patiriančių Joniškio miesto gyventojų grupes:

- **socialinės rizikos šeimos ir jų vaikai, asmenys, sergantys priklausomybės ligomis, vieniši ir socialinės rūpybos ar globos reikalaujantys asmenys kiti socialiai pažeidžiami asmenys ar socialinę riziką patiriantys asmenys** – strategijoje identifikuojamos socialinės atskirties grupės, kurių atskirtis mažinama užimtumo iniciatyvų skatinimu, motyvacija darbui, socialinių įgūdžių stiprinimu;
- **neįgalieji ir senyvo amžiaus asmenys** – strategijos tikslinė grupė, kurios socialinė integracija prisidės prie šių asmenų gyvenimo kokybės gerinimo ir socialinės atskirties mažinimo jų gyvenamojoje teritorijoje;
- **bedarbiai ir ilgalaikiai bedarbiai ir kiti ekonomiškai neaktyvūs asmenys, darbingi asmenys** – strategijoje identifikuojama grupė, kurios socialinės atskirties integracija galima per įsidarbinimo bei verslumo įgūdžių stiprinimą, savarankiškos veiklos ar socialinio verslo vykdymą;
- **nedirbantis, nestudijuojantis, nesimokantis, mokymuose nedalyvaujantis, mažiau galimybių turintis jaunimas** – strategijoje identifikuojama grupė, kurios socialinės atskirties integracija galima per vykdomą prevencinę socialinės atskirties mažinimą, motyvacijos mokymuisi ir darbo praktinių įgūdžių stiprinimą, užimtumo iniciatyvų skatinimą;
- **Verslo atstovai** – siekiantys verslumo įgūdžių įgijimo, verslo pradžios ar plėtros stiprinimo.
- **Socialinio verslo atstovai** – juridiniai asmenys siekiantys per socialinį verslą kurti darbo vietas bei prisidėti prie teigiamų socialinių pokyčių kūrimo socialiai pažeidžiamų gyventojų grupėms.

2. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ

2.1. POREIKIŲ IR GALIMYBIŲ ANALIZĖ

2.1.1. DEMOGRAFINĖS SITUACIJOS APŽVALGA *Gyventojų skaičius, sudėtis (pagal lytį, amžių)*

Rengiant teritorijos analizę naudoti laisvai prieinami, patikimi ir oficialūs šaltiniai. Naudoti Valstybės duomenų agentūros, Joniškio rajono savivaldybės administracijos ir Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos turimi duomenys. Rengiant Strategiją analizuojami Valstybės duomenų agentūros 2018–2022 m. statistiniai duomenys. Duomenys ir informacija aktualiausi, ne senesni nei 2 metų ir ne trumpesnio nei 5 metų laikotarpio. Dalis Joniškio miesto duomenų (pvz. neįgalių asmenų skaičius, vaikai su negalia) yra apskaičiuoti Strategijos autorių pateikiant paaiškinimus į skaičiavimo metodiką.

2022 m. Joniškio mieste gyveno 8466 gyventojai t. y. 1,35 proc. daugiau negu 2018 m. Tuo tarpu Lietuvoje bei Šiaulių apskrityje (vertinant tik miestus) gyventojų skaičius didėjo atitinkamai 4,84 proc. ir 2,52 proc. Šiaulių apskrityje gyventojų skaičius didėjo N. Akmenėje + 12,36 proc., Šiaulių m. + 4,16 proc., bei Pakruojyje + 1,98 proc. Joniškio mieste gyventojų skaičius nuo 2020 m. mažėja. Mažėjimo procentas sąlyginai mažesnis lyginant su kitais apskrities miestais (*žiūrėti priedą Nr. 1 „Demografiniai rodikliai“: lentelė Nr. 1*).

Vertinant gyventojų skaičių lyties aspektu, 2022 m. Joniškio mieste gyveno 4723 moterų (55,79 proc.) ir 3743 vyrų (44,21 proc.) 2022 m. duomenis lyginant su 2018 m. duomenimis, moterų skaičius mieste padidėjo 0,19 proc., vyrų padidėjo 2,86 proc. Tiek Lietuvoje, tiek Šiaulių apskrityje

(vertinant tik miestus) pastebima, kad vyrų daugėjo sparčiau (atitinkamai + 5,86 proc. ir 2,74 proc.) lyginant su moterimis (+4,00 proc. ir 2,34 proc.). Šiaulių apskrityje be Joniškio miesto, vyrų skaičius didėjo tik N. Akmenėje + 18,90 proc., Šiaulių m. +3,75 proc., Pakruojyje + 3,63 proc. bei Radviliškyje +0,17 proc. Moterų skaičius didėjo atitinkamai N. Akmenėje + 7,00 proc., Pakruojyje + 0,72 proc. Šiaulių m. +4,51 proc. (*žiūrėti priedą Nr. 1: lentelė Nr. 2*).

Vertinant gyventojų skaičių pagal amžiaus grupes tikslinga išskirti šias grupes: 1) 0 – 15 m. (vaikai) 2) 16-29 m.(jaunuoliai) 3) 30-64 m. (darbingo amžiaus gyventojai); 4) 65 ir vyresni (senjorai). 2022 m. Joniškio mieste gyveno 1057 vaikai (12,48 proc.), 1183 jaunuoliai (13,97 proc.), 4145 gyventojai priklausantys 30 - 64 m. grupei (48,96 proc.) ir 2081 senjorai (24,58 proc.). **Darbingo amžiaus asmenys (16-64 m.) sudarė 5328 t. y 62,94 proc.** Lyginant su 2018 m. duomenimis, vaikų skaičiaus dalis Joniškio mieste sumažėjo 9,16 proc., darbingo amžiaus gyventojų (16-64 m.) padidėjo 1,99 proc., senjorų padidėjo 5,48 proc. Panašios tendencijos su tam tikromis išimtimis (*N. Akmenėje didėja vaikų bei darbingo amžiaus gyventojų skaičius, Šiauliuose didėja vaikų bei darbingo amžiaus gyventojų skaičius Radviliškyje didėja darbingo amžiaus gyventojų skaičius*) fiksuojamos ir kituose Šiaulių apskrities miestuose. Senjorų skaičius didėja visuose apskrities centruose (*žiūrėti priedą Nr. 1: lentelė Nr. 1*).

Nepaisant to, kad gyventojų skaičiaus bei darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus mieste mažėjimo tendencijos yra sąlyginai mažos, stebimos neigiamos tendencijos gyventojų struktūroje. Vaikų skaičius mažėja, pensinio amžiaus gyventojų skaičius didėja. **Augant pensinio amžiaus gyventojų skaičiui ir mažėjant vaikų skaičiui galimas demografinės pusiausvyros praradimas, nulemsiantis socialines, ekonomines problemas** (*žiūrėti SSGG pagrindimą SR1; SN1 ir GS1*).

Gimstamumas, mirtingumas: Vertinant gimstamumo rodiklius pastebima, kad visoje šalyje gimstamumas mažėja kasmet (2018 m. gimė 28 149 gyv., 2022 m. – 21 957 gyv. t. y. -22,00 proc.). Analogiška tendencija pastebima Šiaulių apskrityje (2018 m. gimė 2 365 gyv., 2022 m. – 1830 gyv. t. y. -22,62 proc.). Joniškio rajone gimstamumo rodiklių tendencija kasmet yra kintanti. Jei lyginti 2022 m. su 2018 m. tai 2022 m. gimė 146 gyv. ir tai yra 23,56 proc. mažiau nei 2018 m. kai gimė 191 gyv. Tačiau jau trečius metus iš eilės gimstamumas didėja, 2020 m. gimė 137 gyv., 2021 m. – 142 gyv., 2022 m. 146 gyv. (*žiūrėti priedą Nr. 1: lentelė Nr. 4 ir diagrama Nr. 1*).

Vertinant mirtingumo rodiklius pastebima, kad visoje šalyje mirtingumo tendencijos kasmet kinta. 2018 m. mirė 39 574 gyv., 2022 m. – 40 325 gyv. t. y. + 1,90 proc. Tačiau lyginant 2022 m. su 2021 m. pastebimas didelis mirtingumo mažėjimas. Analogiška tendencija pastebima Šiaulių apskrityje. 2018 m. mirė 4 142 gyv., 2022 m. – 4 171 gyv. t. y. + 0,70 proc. Tačiau lyginant 2022 m. su 2021 m. mirtingumas labai sumažėjo. Joniškio rajono mirtingumo rodiklių tendencija kasmet stabili: kasmet netenkama apie 400 gyv. (pokytis proc. lyginant 2022 m. su 2018 m. siekia +5,71 proc.). Kitose Šiaulių apskrities rajonuose tendencija taip pat panaši, kasmet kintanti (*žiūrėti priedą Nr. 1: lentelė Nr. 5 ir diagrama Nr. 2*).

Penkerių metų laikotarpyje (2018 – 2022 m.) tiek šalyje, tiek Šiaulių apskrityje, tiek Joniškio rajone fiksuojama bendra tendencija: gimusių gyventojų ženkliai mažiau negu mirusių. Gimstamumą viršijantis mirtingumas nulemia neigiamą natūralią gyventojų kaitą. Natūralios gyventojų kaitos rodiklis Joniškio rajone išliko neigiamas visą 2018–2022 m. laikotarpį. Lyginant 2022 m. su 2018 m. šis rodiklis išaugo 32,08 proc. Tendencija kasmet kintanti, tačiau linkusi blogėti (*žiūrėti priedą Nr. 1: lentelė Nr. 6 ir diagrama Nr.3*).

Siekiant mažinti mirtingumą tikslinga tobulinti sveikatos priežiūros, socialines paslaugas, gerinti jų prieinamumą, propaguoti sveiką gyvenimo būdą, įvairias ligų prevencijos programas (*žiūrėti SSGG pagrindimą SR2; SN2; GS4*).

Migracija: Laikotarpiu nuo 2018 m. iki 2022 m. į Joniškio rajoną atvyko/imigravo 3754 asmenys, tuo pačiu laikotarpiu išvyko/emigravo 4561 asmenys. Analizuojamu laikotarpiu vidutinis tarptautinės ir vidaus migracijos neto rodiklis yra -161 asmuo per metus. Analizuojant šalies bei Šiaulių apskrities neto migracijos rodiklius, pastebima tendencija, kad teigiamas neto migracijos rodiklis didėja kasmet nuo 2019 m., ypatingas šuolis 2022 m. kuris didžiąją dalimi susijęs su padėtimi Ukrainoje. Šiaulių apskrities savivaldybėse tik Šiauliuose ir Šiaulių r. fiksuojami teigiami

neto migracijos rodikliai (2022 m. ir N. Akmenėje). Kitose savivaldybėse rodiklis neigiamas (*žiūrėti priedą Nr. 1: lentelės Nr. 7-9 ir diagramas Nr. 4-6*).

Neigiamas neto migracijos rodiklis atskleidžia pakankamai neigiamą situaciją. Joniškis nėra tas miestas, į kurį noriai grįžta jauni žmonės ar kvalifikuoti specialistai. Vadinasi, mieste trūksta iniciatyvų, kurios pritrauktų jaunus ir darbingo amžiaus asmenis, galinčius prisidėti prie socialinės ir ekonominės miesto situacijos gerinimo arba gerovės kūrimo. Galima daryti prielaidą, kad Joniškio rajone trūksta išvystytos infrastruktūros, naujiems investuotojams potencialios erdvės verslo kūrimui, bei patrauklesnės aplinkos jaunai šeimai (*žiūrėti SSGG pagrindimą SN3; SN11; GM8; GS3*).

2.1.2. SOCIALINĖS SITUACIJOS APŽVALGA

Joniškio rajono savivaldybėje didelė dalis socialinių paslaugų įstaigų yra išsidėsčiusios Joniškio mieste, todėl yra gerai prieinamos paslaugų gavėjams. Socialines paslaugas miesto gyventojams teikia: Joniškio rajono švietimo centro Joniškio atviras jaunimo centras (teikia prevencines socialines paslaugas – atviras darbas su jaunimu), Vaikų dienos centras „Žadintuvas“, VšĮ Joniškio socialinių paslaugų ir užimtumo centro Krizių centras-nakvynės namai, Joniškio rajono vaiko ir šeimos gerovės centras, Joniškio rajono vaiko ir šeimos gerovės centro Bendruomeniniai vaikų globos namai, Joniškio „Saulės“ pagrindinės mokyklos Dienos užimtumo centras, VšĮ Joniškio rajono socialinių paslaugų ir užimtumo centras, VšĮ Joniškio Švč. M. Marijos parapijos senelių globos namai „Santara“, Joniškio rajono sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija (teikia socialinės reabilitacijos paslaugas neįgaliesiems bendruomenėje), Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Joniškio rajono filialas (teikia socialinės reabilitacijos paslaugas neįgaliesiems bendruomenėje). Taip pat veiklą vykdo sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Joniškio Viltis“, Joniškio rajono neįgaliųjų draugija, Šiaulių kurčiųjų reabilitacijos centras, Joniškio vaikų lopšelio-darželio „Ąžuoliukas“ grupė, kurią lanko vaikai su negalia.

Poreikį socialinėms paslaugoms turi įvairios Joniškio miesto gyventojų grupės: senyvo amžiaus asmenys; asmenys, turintys negalią; asmenys, turintys sunkią negalią; šeimos, patiriančios socialinę riziką, ir jose augantys vaikai; vaikai, likę be tėvų globos; kiti asmenys, turintys socialinių problemų.

Šeimos patiriančios riziką: 2018 m. vidutiniškai Joniškio rajone buvo įregistruotos 104 šeimos, Joniškio mieste 21 šeima patirianti riziką. Atitinkamai šiose šeimose gyveno 250 vaikų iš viso, iš jų 52 vaikai Joniškio mieste. 2022 m. Joniškio rajone vidutiniškai tokių šeimų buvo 119, vaikų jose – 257, iš jų Joniškio mieste riziką patiriančių šeimų 43, o vaikų jose – 91. 2018–2022 metų laikotarpiu šie skaičiai kinta (šeimų ir vaikų šeimose skaičius ir didėja ir mažėja), tačiau stebima bendra tendencija, kad šeimų patiriančių riziką skaičius ir jose augančių vaikų skaičius yra didelis ir nemažėjantis. Būtina įvertinti tai, kad bendras gyventojų skaičius mažėja, o visuomenė sensta (*žiūrėti priedą Nr. 2: lentelė Nr. 20*).

Neįgalūs asmenys: Mažėjantis vaikų bei darbingo amžiaus gyventojų skaičius bei didėjantis senjorų skaičius užprogramuoja įvairias socialines bei ekonomines problemas tiek šiandien, tiek ateityje. Mažėjantis gyventojų darbingumo lygis šias problemas tik sustiprina (*žiūrėti SSGG pagrindimą SN5*). 2018–2022 m. laikotarpiu asmenų skaičius, kuriems pirma kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis kinta, tačiau išlieka aukštas. Analizuojant šalies bei Šiaulių apskrities rodiklius tendencijos panašios ir kasmet kinta. Vaikų, kuriems pirmą kartą pripažinta negalia, skaičius taip pat yra kintantis ir išlieka aukštas. Kintanti tendencija stebima ir daugumoje Šiaulių apskrities savivaldybėse (*žiūrėti priedą Nr.2: lentelė Nr. 16 - 17, diagrama Nr.13-14*). Analizuojant bendrą neįgalių asmenų skaičių, tiek visoje Joniškio rajono savivaldybėje, tiek Joniškio mieste, taip pat stebima kintanti tendencija, tačiau tokių asmenų skaičius linkęs mažėti. 2018 m. Joniškio mieste negalią turinčių asmenų buvo 826, 2022 m. – 783. Per penkerių metų laikotarpį neįgalių asmenų sumažėjo 5,10 proc. Panaši situacija stebima ir vaikų su negalia tarpe. 2018 m. Joniškio mieste neįgalių vaikų skaičius buvo 68, 2022 m. – 59. Per penkerių metų laikotarpį vaikų su negalia skaičius sumažėjo 12,78 proc. (*žiūrėti priedą Nr. 2: lentelė Nr. 22 – 23*). Poreikis teikti įvairias

socialines bei užimtumo paslaugas šiai gyventojų grupei bei jų artimiesiems išlieka aktualus ir ateityje tik didės. Tai atspindi ir statistiniai rodikliai apie dienos centruose socialines paslaugas gaunančių vaikų su negalia skaičius. 2018–2022 m. laikotarpyje tokias paslaugas kasmet gaudavo apie 40 vaikų. Stebint šalies bei Šiaulių apskrities duomenis, šių paslaugų poreikis didėja, nes asmenų skaičius linkęs augti. (*žiūrėti priedą Nr. 2: lentelė Nr. 19, diagrama Nr.16*).

Socialinės globos paslaugos: socialinės globos paslaugų poreikis, vertinant 2018 – 2022 m. Joniškio rajono ir miesto duomenis, linkęs didėti. Vienių, socialinės globos reikalaujančių asmenų skaičius 2018 m. Joniškio r. sav. siekė 181, o 2022 m. - 332. Mieste šią paslaugą gaunančių asmenų skaičius 2022 m. siekė 155, kai tuo tarpu 2018 m. buvo 99. Joniškio rajono savivaldybės Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus duomenimis, šios socialinės paslaugos gavėjų tikslinės grupės skirstomos į dvi dalis: pagalbos į namus paslaugas gaunantys asmenys ir dienos socialinę globą asmens namuose gaunantys asmenys. Joniškio mieste pagalbos į namus paslaugos poreikis lyginant 2018 m. – 2022 m. padidėjo 41,11 proc. (nuo 90 iki 127 asmenų), dienos socialinę globą namuose 2022 m. gavo net 211,11 proc. daugiau gavėjų nei 2018 m. (nuo 9 iki 28 asmenų). Joniškio rajone šių paslaugų poreikis stebimas dar didesnis. 2018 m. pagalbos į namus paslaugas gavo 170 asmenų, 2022 m. 252 asmenys. Dienos socialinę globą Joniškio rajone 2018 m. gavo 11, o 2022 m. 80 asmenų. Socialinės globos poreikis išlieka aktualus tiek rajone, tiek mieste gyvenantiems asmenims. (*žiūrėti priedą Nr. 2: lentelė Nr. 26*).

Socialinė parama: 2018 m. socialines pašalpas gavo 668 šeimos (1232 asmenys). Šioms šeimoms (asmenims) iš viso buvo išmokėta 1156,9 tūkst. Eur. socialinių pašalpų. 2022 m. tokių šeimų buvo 468 (883 asmenys) išmokėta 1100,00 tūkst. Eur. Pokytis (lyginant 2022 m. su 2018 m.) atitinkamai sudaro -29,94 proc. (šeimų) ir – 28,33 proc. (asmenų) Pastebima kasmetinė mažėjimo tendencija tiek Joniškioje, tiek šalyje, tiek Šiaulių apskrities savivaldybėse. Išimtis 2021 m. kai gavėjų skaičius didėjo visur, tačiau tai siejama su pandemija ir jos metu taikytomis papildomomis paramos priemonėmis. Nepaisant pašalpos gavėjų skaičiaus mažėjimo, ši gyventojų grupė vis tiek sudaro didelę dalį nuo bendro gyventojų skaičiaus (apie 5 proc.). Socialinės pašalpos gavėjų skaičius mažėja, tačiau išlaidos vienam socialinės pašalpos gavėjui didėja (priežastis: didėjantys išmokų dydžiai) (*žiūrėti priedą Nr. 2: lentelė Nr. 10 - 12, diagrama Nr. 7-9*).

Didelis socialinių pašalpų gavėjų skaičius bei jiems mokamų išmokų kiekis apsunkina socialinę, ekonominę bei finansinę situaciją. Neužimti asmenys tampa mažiau socializuoti, mažiau prisideda arba visai neprisideda prie „bendro gėrio“ kūrimo. Siekiant gerinti gyventojų gyvenimo sąlygas būtina kurti naujas darbo vietas, skatinti gyventojų verslumą, labiau integruoti juos į visuomenę (*žiūrėti SSGG pagrindimą SR5; SR7; GM1; GM4; GS2*).

Vaikai: 2018 m. visoje Joniškio rajono savivaldybėje vaikų skaičius, kurie buvo globojami šeimose, siekė 81, 2022 m. tokių vaikų buvo 51, Joniškio mieste globojamų šeimose vaikų skaičius siekė – 32, 2022 m. – 28. Tendencija laikotarpyje nuo 2018 m. iki 2022 m. nežymiai mažėjanti. Šalyje bei daugumoje Šiaulių apskrities savivaldybių šie rodikliai kintantys, linkę mažėti (*žiūrėti priedą Nr. 2: lentelė Nr. 13, Nr. 21 diagrama Nr. 10*).

Tuo pačiu tiek šalyje, tiek visose Šiaulių apskrities savivaldybėse mažėja vaikų, kuriems nustatyta globa (rūpyba) per metus. Jei 2018 m. Joniškio rajone globa nustatyta 40 vaikų, tai 2022 m. tik 13 vaikų (-67,50 proc.) (*žiūrėti priedą Nr. 2: lentelė Nr. 14, diagrama Nr. 11*). Analizuojant bendrą vaikų netekusių tėvų globos skaičių visoje Joniškio rajono savivaldybėje ir Joniškio mieste, taip pat stebima mažėjimo tendencija. Jei 2018 m. Joniškio rajono savivaldybėje vaikų netekusių tėvų globos skaičius siekė 137, Joniškio mieste 39, tai 2022 metais Joniškio rajone tokių vaikų buvo 37, Joniškio mieste – 35 (*žiūrėti priedą Nr. 2: lentelė Nr. 21*). **Tai rodo, kad įvairios prevencinės veiklos ir darbas su šeimomis patiriančiomis rizika, didėjantis dienos centrų skaičius (tinklas) bei juose teikiamų socialinių paslaugų spektras, duoda teigiamų rezultatų** (*žiūrėti SSGG pagrindimą SR8; SR9*). Jei 2018 m. Joniškio rajono dienos centruose socialines paslaugas gaunančių vaikų iš socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius siekė 64, tai 2021 m. tokių vaikų buvo net 447. Šalyje bei daugumoje Šiaulių apskrities savivaldybių tendencija panaši: paslaugas gaunančių vaikų skaičius didėja (*žiūrėti priedą Nr. 2: lentelė Nr. 18, diagrama Nr. 15*).

Nerimą kelia tai, kad Joniškio rajone daugėja vaikų, kurie galimai patyrė smurtą, įskaitant ir artimoje aplinkoje (žiūrėti SSGG pagrindimą SN4; GM10). Jei 2018 m. vaikų, galimai patyrusių smurtą buvo 31 (iš jų 24 artimoje aplinkoje), tai 2021 m. atitinkamai 57 (iš jų artimoje aplinkoje 29). Tendencija neigiama: vaikų, galimai patiriančių smurtą skaičius Joniškio rajone didėja. Vertinant statistinius rodiklius šalyje bei Šiaulių apskrities savivaldybėse tendencija pozityvesnė: vaikų, galimai patiriančių smurtą, skaičius mažėja (žiūrėti priedą Nr. 2: lentelė Nr. 15, diagrama Nr. 12).

Situacija atspindi, kad visuomenėje yra socialinių problemų, kurias būtina spręsti per įvairias socialines, pagalbos bei užimtumo paslaugas (žiūrėti SSGG pagrindimą SN9; GM1).

Priklausomybės nuo psichiką veikiančių medžiagų rodikliai kintantys, tačiau linkę didėti. 2018 m. visoje Joniškio rajono savivaldybėje priklausomybės ligomis sergančių asmenų buvo 192, iš jų Joniškio miesto gyventojų – 76. 2022 m. tokių asmenų Joniškio r. savivaldybėje buvo 195, iš jų Joniškio mieste 81. Pokytis (lyginant 2022 m. su 2018 m.) sergamumas priklausomybės ligomis didėja, atitinkamai +1,56 proc. rajone ir +6,58 proc. Joniškio mieste (žiūrėti priedą Nr. 2: lentelė Nr. 23). Sergantys priklausomybės ligomis dažnai patiria socialinę atskirtį, finansinius sunkumus bei neprisitaikymą prie bendruomenės, todėl matomas bendruomenės įsitraukimą į pagalbos teikimą ir tokių asmenų savarankiškumo stiprinimą poreikis.

Dažna priklausomybės ligomis sergančių asmenų problema – gyvenamosios vietos neturėjimas ar praradimas. Joniškio rajono savivaldybėje tokių asmenų skaičius sparčiai didėja. 2018 metais gyvenamosios vietos neturinčių asmenų buvo 43, kai tuo tarpu 2022 m. – 93. Per penkerių metų laikotarpį (2018-2022 m.) šis rodiklis išaugo daugiau kaip du kartus (116,28 proc.) (žiūrėti priedą Nr. 2: lentelė Nr. 25). *Jaunimas (jaunas žmogus)* – asmuo nuo 14 iki 29 metų (įskaitytinai)¹. Valstybės duomenų agentūros duomenimis, 2022 m. Joniškio mieste gyveno 1289 jauni asmenys, tai sudarė 15,2 proc. visų Joniškio miesto gyventojų. Palyginus su 2018 m., Joniškio mieste jaunų gyventojų skaičius mažėjo 11,5 proc. Tai sietina su bendra demografinė gyventojų mažėjimo tendencija Joniškio mieste ir visoje Lietuvoje, bei su jaunuolių išvykimu studijuoti ar dirbti į didžiuosius šalies miestus, užsienį (žiūrėti priedą Nr. 1: lentelė Nr. 10).

Siekiant spręsti jaunimui aktualius klausimus ir sudaryti palankias sąlygas formuoti jauno žmogaus asmenybei ir jo integravimuisi į visuomenės gyvenimą, Joniškio rajono savivaldybėje įgyvendinama jaunimo politika. Jaunimo politika nuo kitų viešosios politikos sričių skiriasi tuo, kad yra horizontali, orientuota į žmogaus amžiaus tarpsnį ir į jį lydinčias įvairias gyvenimo sritis: švietimą, kultūrą, sportą, darbo rinką, apsirūpinimą būstu, pilietiškumo, socialinės paramos ir sveikatos bei kitas sritis. Kasmet iš savivaldybės biudžeto yra skiriamos lėšos jaunimo politikos priemonių, skirtų jaunimo problemoms spręsti, palankių sąlygų formuoti jauno žmogaus asmenybei bei jo integravimuisi į visuomenės gyvenimą sudarymui, įgyvendinimui, tačiau šių priemonių nepakanka. **Būtina skatinti kuo aktyviau į jaunimo užimtumą, darbinių įgūdžių ugdymą ir socialinės atskirties mažinimą įsitraukti nevyriausybinį sektorių** (žiūrėti SSGG pagrindimą SN6; SN8; GM3).

Jaunimo politikos priemonių įgyvendinimui svarbios ir rajone veikiančios *organizacijos dirbančios su jaunimu*. 2022 m. Joniškio rajono savivaldybėje veikė 9 jaunimo organizacijos, registruotos Joniškio rajono savivaldybės teritorijoje, 4 nacionalinės jaunimo organizacijos, registruotos Lietuvos Respublikos teritorijoje ir 2 neformaliosios jaunimo grupės. Lyginant su 2018 m. jaunimo organizacijų ir neformalių jaunimo grupių skaičius pakito (2018 m. – 19 organizacijų). Šis rodiklis nestebina, nes atsižvelgiant į bendrus 14–29 m. amžiaus asmenų demografinius rodiklius akivaizdu, kad poreikis ne didėja, o kasmet mažėja, todėl vertinant jaunimo skaičiaus mažėjimą reikėtų orientotis ne į su jaunimu dirbančių organizacijų skaičių, o į jų atstovų kompetencijų stiprinimą, vykdomų veiklų kokybę ir įvairovę.

Darbas su jaunimu – tai jaunų žmonių ugdymo veikla, vykdoma atsižvelgiant į jų poreikius, siekiant sudaryti sąlygas jauniems žmonėms įsitraukti į veiklas ir skatinti juos sąmoningai ir atsakingai kurti asmeninį bei profesinį gyvenimą, tapti aktyviais visuomenės nariais. Darbe su

¹ Pagal Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymą (pirmas skirsnis, bendrosios nuostatos, 1 straipsnis)

jaunimu yra remiamasi neformaliojo ugdymo principais, tačiau ne visoms darbo su jaunimu formoms ir ne visoms tikslinėms grupėms neformalusis ugdymas yra tinkamas ir / ar reikalingas. Darbas su jaunimu yra integrali jaunimo politikos sritis, tačiau gali būti įgyvendinamas ir kitose viešosios politikos srityse. Viena iš naujausių bei patraukliausių darbo su jaunimu formų yra atvirasis darbas su jaunimu, kuris vykdomas *atvirose jaunimo centruose* ir atvirose jaunimo erdvėse. Joniškio mieste veikia atviras jaunimo centras įkurtas 2015 m., kuris vykdo atvirą darbą su jaunimu, teikia socialines, pedagogines, psichologines paslaugas 14–29 metų asmenims, sudaro sąlygas jaunimo užimtumo, neformaliojo ugdymo, lavinimo ir saviraiškos poreikiams tenkinti, socializuotis. Prie atviro jaunimo centro veikia ir vaikų dienos centras „Žadintuvas“.

Siekiant efektyviai veikiančių, įvairių ir kokybišką veiklą užtikrinančių organizacijų dirbančių su jaunimu, būtina ugdyti stiprius lyderius, gebančius pilnavertiškai įsitraukti į bendruomeninių paslaugų teikimą. (žiūrėti SSGG pagrindimą SN8, GM7).

Jaunimo savanoriška tarnyba – tai intensyvi 6 mėn. trukmės programa jauniems žmonėms nuo 14 iki 29 m., kurios metu jaunuoliai 40 val./mėnesį savanoriauja pasirinktoje akredituotoje priimančioje organizacijoje, kartą per mėnesį susitinka su savanorišką veiklą organizuojančios organizacijos paskirtu mentoriumi ir mokosi įveikti sunkumus, įgytą patirtį verčia išmokimais. Jaunimo savanoriškos tarnybos programa – tai galimybė ne tik atrasti patinkančią veiklos kryptį, bet ir geriau pažinti save, ugdyti bendrąsias kompetencijas bei ypatingai reikšminga niekur nedirbantiems ir nesimokantiems, mažiau socializuotiems jaunuoliams.

2022 metais 6 mėnesius intensyvioje savanoriškos tarnybos programoje dalyvavo 15 Joniškio rajono jaunuolių (2019² m. – 11, 2020 m. – 22, 2021 m. – 12). 2023 metais Joniškio rajone savanorius priima 15 organizacijų (2019 m. – 5, 2020 m. – 7, 2021 m. – 7, 2022 m. – 9), lyginant su ankstesniu periodu, organizacijų skaičius ženkliai išaugo, vien per 2022 metus naujai akreditavosi 6 Joniškio rajono įstaigos. Tokia tendencija rodo didėjančią įstaigų sąmoningumą ir įsitraukimą į savanorystės idėjos propagavimą.

Savanorystė jaunimo tarpe populiarėja ir pritraukia norinčių tuo užsiimti, tačiau vyresnio amžiaus gyventojai ar senjorai vis dar nėra linkę užsiimti savanoriška veikla arba jiems nesudaroma tokia galimybė. Savanorystė Lietuvoje neturi tokių gilių tradicijų kaip Vakarų Europoje ar JAV, to priežastys tikriausiai yra žemesnis šalies ekonominis išsivystymas, nepakankamai brandi pilietinė visuomenė. Gyventojai vis dar nėra labai suinteresuoti užsiimti nemokamais, savanoriškais darbais ar įsitraukti į savanoriškas veiklas, tačiau sudarius tinkamas sąlygas ir susitelkus į savanorystės propagavimą vyresnių asmenų tarpe, būtų galima miesto gyventojus įtraukti į savitarpio pagalbą ir savanoriaujant teikti paslaugas pažeidžiamiausiems bendruomenės nariams.

Įvertinus tai, kad savanorystė duoda didžiulį teigiamą poveikį pilietinės visuomenės formavimuisi, didina gyventojų užimtumą, bei tenkina savirealizacijos poreikį, įgyvendinant Strategiją būtų tikslinga sukurti savanorystės platformą (ypač socialinės apsaugos srityje) įtraukiant į savanorystės veiklas ne tik jaunimą bet ir vyresnio amžiaus asmenis, senjorus. (žiūrėti SSGG pagrindimą GM9; SN8; SN10).

Neformalaus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi veikla Joniškio savivaldybėje vykdoma nuo 2016 m. (Joniškio r. sav. tarybos 2016 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. T-56). Joniškio rajone neformalųjį suaugusiųjų švietimą vykdo Joniškio rajono Švietimo centras, turintis Pedagoginę psichologinę tarnybą ir Trečiojo amžiaus universitetą. Švietimo centre organizuojami kvalifikacijos tobulinimo renginiai: seminarai, paskaitos, konferencijos, kursai, vykdomos konsultacijos, rengiamos kvalifikacijos tobulinimo programos.

Siekiant efektyviau įgyvendinti Joniškio rajono savivaldybės neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi veiksmų planą, 2019 m. Joniškio rajono Švietimo centras vykdė tyrimą „Suaugusiųjų neformaliojo mokymosi poreikiai Joniškio rajono savivaldybėje“. Tyrimo metu paaiškėjo, kad net 83 proc. tyrime dalyvavusių respondentų norėtų mokytis. Pagrindinės sritys, kurios domintų – psichologijos žinios, meninės saviraiškos, sveikos gyvensenos, rankdarbių ir kt.

² 2018 m. jaunimo savanoriškos tarnybos programa nebuvo vykdoma

Tokių gyventojų poreikį išpildyti stengiasi viena iš neformalaus suaugusiųjų švietimo veiklų: Trečiojo amžiaus universitetas, kurio tikslinė grupė – Joniškio savivaldybėje gyvenantys senjorai. Remiantis Joniškio rajono savivaldybės Švietimo centro pateiktais duomenimis, per pastaruosius penkerius metus Trečiojo amžiaus universiteto klausytojų skaičius nuosekliai didėjo (nuo 251 klausytojo 2018 m. iki 310 klausytojų 2022 m.), taip pat buvo kuriami ir nauji fakultetai (veikla pradėta su 5 fakultetais, 2022 m. veiklą vykdė – 8). Covid-19 pandemijos laikotarpiu, dėl vyravusių apribojimų klausytojų skaičius sumažėjo, tačiau pastaruoju metu vėl stebimas Trečiojo amžiaus universiteto klausytojų skaičiaus didėjimas (2020 m. – 384; 2021 m. – 208; 2022 m. – 310).

Profesinis mokymas. Prie suaugusiųjų švietimo prisideda ir Joniškio žemės ūkio mokykla, kurios steigėja yra LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Suaugusiųjų mokymo skyriuje vykdomas tęstinis profesinis mokymas, kuris apima suaugusiųjų formalųjį ir neformalųjį profesinį mokymą, atitinkantį nuolat besikeičiančios rinkos reikalavimus. Skyriaus pagrindinis uždavinys yra sudaryti sąlygas mokiniams pagal poreikius ir gebėjimus persikvalifikuoti ir / ar įsigyti profesinę kvalifikaciją, aktyvinti įmonių profesinę veiklą, kuri sudarytų sąlygas geresniam įmonių prisitaikymui darbo rinkoje

Atsižvelgiant į aiškiai matomą suaugusių asmenų poreikį stiprinti gebėjimus ir profesinius įgūdžius, tobulinti įgytą kvalifikaciją ar įgyti papildomų kompetencijų, tikslinga įtraukti NVO sektorių į neformalaus švietimo paslaugų teikimą sudarant platesnes prieinamumo galimybes (žiūrėti SSGG pagrindimą GM12).

2.1.3. EKONOMINĖS SITUACIJOS APŽVALGA

Verslo situaciją savivaldybėje apibūdina veikiančių įmonių skaičius, tenkantis 1 000-iai gyventojų. Valstybės duomenų agentūros duomenimis, 2022 m. Joniškio rajone buvo įregistruotos 358 įmonės. Tai sudarė 5,7 proc. nuo veikiančių Šiaulių apskrities įmonių skaičiaus. Įmonių skaičiaus augimo tendencija fiksuojama kasmet. 2022 m. 1 000-iai Joniškio rajono gyventojų vidutiniškai teko 17,44 veikiančių įmonių. Lyginant šį rodiklį su 2019 m. (14,84) stebimas padidėjimas + 2,6 įmonių 1000-ai gyventojų. Pagal šiuos rodiklius Joniškio rajonas 2019–2023 m. laikotarpiu atsiliko nuo šalies ir Šiaulių apskrities rodiklių. Iš visų analizuojamų savivaldybių pagal veikiančių įmonių skaičiaus rodiklį 2023 m. buvo ketvirtoje vietoje. Didesnius rodiklius turėjo Šiaulių m. – 31,21, Šiaulių r. sav. – 25,17 ir Kelmės r. sav. – 18,77. Analizuojant 2018–2022 m. laikotarpį stebima gera tendencija - šalyje, ir visose Šiaulių apskrities savivaldybėse veikiančių įmonių skaičius tenkantis 1000-ai gyventojų didėja (*žiūrėti priedą Nr. 3: lentelė Nr. 21-23, diagrama Nr. 17, 18*).

Svarbus statistinis rodmuo – asmenys, kurie dirbo su verslo liudijimu. Nepaisant to, kad daugumoje savivaldybių gyventojų skaičius kasmet mažėja, asmenų dirbančių su verslo liudijimu skaičius kasmet didėja. **Tai rodo, kad ši darbo forma kasmet tampa vis patrauklesnė. Savarankiškai dirbančių asmenų skaičiaus didėjimas rodo ir didėjantį gyventojų verslumo lygį** (*žiūrėti priedą Nr. 3: lentelė Nr. 31*), (*žiūrėti SSGG pagrindimą SR11*).

Labai mažos, mažos ir vidutinės įmonės: Analizuojant įmones pagal jų dydį (darbuotojų skaičių), Joniškio rajonas neišsiskiria iš kitų Šiaulių apskrities savivaldybių. Vyrauja įmonės turinčios iki 4 darbuotojų ir tokių įmonių skaičius tendencingai auga. Jei 2018 m. tokių įmonių buvo 191, tai 2022 m. – 240 (+ 49 įmonės). Neigiamas faktorius – įmonių, turinčių 50-249 darbuotojus mažėjimas bei stambių įmonių (250 ir daugiau darbuotojų) nebuvimas. Joniškio rajone 2022 m. įmonių, kurios turi 50 ir daugiau darbuotojų, skaičius sudarė 10. Iš visų analizuojamų apskrities savivaldybių (be Šiaulių miesto) pagal šį rodiklį Joniškio rajonas 2022 m. buvo penktoje vietoje. Mažesnę rodiklį turėjo tik Kelmės r. – 9 įmonės (*žiūrėti priedą Nr. 3: lentelė Nr. 24*).

Analizuojant įmones pagal jų pajamų dydį Joniškio rajonas neišsiskiria iš šalies ir kitų Šiaulių apskrities savivaldybių. Daugiausia įmonių susikoncentravusių dviejuose pajamų grupėse: 10 000 – 49 999 Eur. ir 100 000 – 499 999 Eur. Teigiamas faktorius Joniškio rajone lyginant su kitomis savivaldybėmis tai įmonių skaičius, esantis aukštesiose pajamų grupėse: 10 – 20 mln. ir 20 – 50 mln. Eur. Joniškio rajone 2022 m. tokių įmonių buvo 6. Iš visų analizuojamų apskrities

savivaldybių (be Šiaulių miesto) pagal šį rodiklį Joniškio rajonas kartu su Radviliškio rajonu buvo antroje vietoje. Didesnį rodiklį turėjo tik Šiaulių rajonas – 7 įmonės (*žiūrėti priedą Nr. 3: lentelė Nr. 25*).

Pagal Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 3 str. labai mažos įmonės turi iki 10 darbuotojų, o įmonės pajamos neviršija 2 mln. Eur. Mažos įmonės atitinkamai iki 50 darbuotojų ir iki 10 mln. Eur., vidutinės įmonės iki 250 darbuotojų ir iki 50 mln. Eur. Įvertinus šiuo duomenis galima daryti išvadą, kad visame regione (išskyrus Šiaulių m.) vyrauja labai mažos ir mažos įmonės.

Įmonės pagal veiklą: Pagal ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių³ Joniškio rajono savivaldybėje 2022 m. daugiausia įmonių veikė didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto sektoriuje (23 proc.), kitos aptarnavimo veiklos sektoriuje (17 proc.), statybos sektoriuje (10,6 proc.), apdirbamosios gamybos sektoriuje (6,65 proc.), meninės, pramoginės ir poilsio organizavimo veiklos sektoriuje (6,65 proc.) ir žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje (6,65 proc.). Savo ruožtu, šalyje labiausiai buvo išplėtota didmeninės ir mažmeninės prekybos veikla (22 proc.), profesinė, mokslinė ir techninė veikla (11,1 proc.), kita aptarnavimo veikla (11 proc.) bei statybos veikla (9,67 proc.). Panaši tendencija vyrauja ir Šiaulių apskrityje, labiausiai buvo išplėtota didmeninės ir mažmeninės prekybos veikla (22 proc.), kita aptarnavimo veikla (16 proc.), statybos veikla (9,23 proc.), apdirbamoji pramonė (8,75 proc.). Vietoje profesinės, mokslinės ir techninės veiklos, apskrityje labiau išplėtota transporto ir saugojimo veikla (9 proc.). Analizuojant kiekvieną rajoną atskirai pastebimi tam tikri rajono savitumai pagal veiklų išplėtojimą, jų augimą ar nykimą, tačiau daugumoje vyrauja prekyba, statyba, apdirbamoji gamyba, žemės ūkis ir kita aptarnavimo veikla (*žiūrėti priedą Nr. 3: lentelė Nr. 26*).

Dauguma apskrities rajonų, įskaitant ir Joniškio, yra agrariniai, čia dominuoja įmonės, užsiimančios žemės ūkio produkcijos perdirbimu, prekyba. Atsižvelgiant į tai, rajonas turi geras galimybes žemės ūkio sektoriaus bei kitų išvystytų sektorių plėtrai. Nepaisant to, Joniškio ekonominė ir verslo aplinka yra sudėtinga, stinga atskirų verslo šakų ir paslaugų infrastruktūros (apdirbamosios pramonės, paslaugų sektoriaus išvystymo ir t.t.), būtina naujų mažų ir vidutinio verslo įmonių plėtra. **Atsižvelgiant į demografines tendencijas, vienas didžiausių Joniškio miesto verslo skatinimo prioritetų – socialinio verslo kūrimo ir plėtros skatinimas, jaunų žmonių verslumo didinimas ir darbo vietų jaunimui kūrimas** (*žiūrėti SSGG pagrindimą SR3; SN7; GM5; GM6; GM11; GS5*).

Materialinės investicijos (MI): Informatyvus rodiklis, suteikiantis galimybę lyginti skirtingo dydžio teritorijų rodiklius, yra *materialinės investicijos*⁴, tenkančios vienam gyventojui.

Joniškio rajono savivaldybės MI, tenkančios vienam gyventojui, 2018–2022 m. laikotarpiu išaugo 426 Eur. arba 32,30 proc. Šis augimas buvo šiek tiek didesnis nei apskrityje (23,05 proc.), tačiau mažesnis nei šalyje (52,38 proc.). Didesniu MI vienam gyventojui augimo tempu pasižymėjo Šiaulių r. sav. (37,53 proc. augimas), Kelmės r. sav. (39,32 proc.), Akmenės r. sav. (111,28 proc.). Analizuojant 2018–2022 m. laikotarpį tendencija yra teigiama, kadangi MI rajone didėja ir išlieka pakankamai stabili apskrityje. Tuo pačiu galima teigti, kad Joniškio rajono ūkio vystymasis pastaruoju metu yra lėtesnis nei vidutiniškai šalyje ir apskrityje (*žiūrėti priedą Nr. 3: lentelė Nr. 27, diagrama Nr. 19*), (*žiūrėti SSGG pagrindimą SR10*).

Užimtumas ir nedarbas: Užimtumas ir darbas neatsiejami nuo ekonominio stabilumo palaikymo, konkurencinio pranašumo didinimo ir yra valstybės, regionų, apskričių ekonominės ir socialinės gerovės pagrindas. Joniškio rajono gyventojų užimtumo situacija nuo 2018 m. iki 2022

³ Vadovaujantis www.vz.lt, ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius yra susistemintas visuomeninių ir ekonominių veiklos rūšių, egzistuojančių šalies ūkyje, rinkinys, kurio klasifikavimo vienetas yra veiklos rūšis.

⁴ Pagal Lietuvos statistikos metraštį, materialinės investicijos (MI) – tai investicijos ilgalaikiam materialiajam turtui įsigyti, sukurti ir esamam materialiajam turtui atnaujinti (jo vertei padidinti). Įskaitomos finansinės (išperkamosios) nuomos būdu įsigytas ilgalaikis materialusis turtas.

m. gėrėja, užimtumas pakilo net 9,5 procentiniais punktais, tačiau 2022 m. užimtumas buvo mažesnis lyginant su 2020 m. ir 2021 m. Vertinant 2018–2022 m. rodiklius, gyventojų užimtumo lygis kilo visos Lietuvos mastu – 1,4 procentiniais punktais, Šiaulių apskrityje užimtumas kilo 0,8 procentiniais punktais, nors pvz. Akmenės, Šiaulių m. savivaldybių rodikliai krito. Nepaisant to, kad Joniškio rajone fiksuojamas didžiausias pokytis (lyginant 2022 m. su 2018 m.), bendras užimtumo lygis 2022 m. yra 9,9 proc. mažesnis negu šalyje ir 5,8 proc. mažesnis negu Šiaulių apskrityje. Iš visų analizuojamų savivaldybių Joniškio rajonas yra penktoje vietoje. Aukštesnis užimtumo lygis fiksuojamas Šiaulių m. (76,5 proc.), Pakruojo r. (68,5 proc.), Šiaulių r. (67,4 proc.) bei Radviliškio r. (65,5 proc.). **Galima teigti, jog užimtų gyventojų skaičius turi tendenciją augti, kas sustiprina būtinybę įtraukti kuo daugiau gyventojų į užimtumo iniciatyvas (žiūrėti priedą Nr. 3: lentelė Nr. 29, diagrama Nr. 21), (žiūrėti SSGG pagrindimą SR4).**

Bedarbiai – nedirbantys darbingo amžiaus asmenys, kurie nesimoko pagal dieninę ar nuolatinę mokymo formą, įstatymų nustatyta tvarka registruoti užimtumo tarnyboje. Patikimiausias rodiklis, atspindintis užimtumo situaciją, yra vidutinis metinis bedarbių proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų. Šioje srityje Joniškio rajonas per pastaruosius metus, ženkliai pasikeitė ir nuteikia optimistiškai. Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2018 m. Joniškio rajone vidutinis metinis bedarbių proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų sudarė 12,5 proc., o 2022 m. atitinkamai 8,6 proc. (pokytis -3,9 proc.) Šis rodiklis buvo geresnis negu šalyje (9 proc.) ir Šiaulių apskrityje (8,8 proc.). Iš visų analizuojamų savivaldybių pagal šį rodiklį Joniškio rajonas buvo trečioje vietoje. Didesni rodikliai fiksuojami Šiaulių m. – 7,2 proc. ir Pakruojo r. – 8,3 proc. Analizuojant 2018–2022 m. laikotarpį stebima kintanti tendencija, kad tiek šalyje, tiek visose Šiaulių apskrities savivaldybėse 2020 m. ir 2021 m. bedarbių proc. stipriai išaugo, tačiau tai siejama su pandemija ir jos metu buvusiais pokyčiais darbo rinkoje. **Bendra tendencija greičiau optimistinė, nes daugumoje savivaldybių fiksuojamas bedarbių proc. mažėjimas (žiūrėti priedą Nr. 3: lentelė Nr. 28, diagrama Nr. 20), (žiūrėti SSGG pagrindimą SR4).**

Analizuojant jaunų žmonių (16-29 m.) nedarbą, stebimas nedarbo mažėjimas tiek šalyje, tiek Šiaulių apskrities savivaldybėse. 2018 m. Joniškio rajone vidutinis metinis jaunų bedarbių proc. nuo jaunų gyventojų sudarė 6,3 proc., o 2022 m. atitinkamai 4,2 proc. (pokytis -2,1 proc.) Šis rodiklis 2022 m. buvo geresnis negu šalyje (6,7 proc.) ir Šiaulių apskrityje (5,1 proc.). Iš visų analizuojamų savivaldybių pagal šį rodiklį Joniškio rajonas buvo antroje vietoje. Geresnis rodiklis fiksuojamas tik Pakruojo r. – 4,1 proc. Jeigu lyginti 2022 m. su 2020 ir 2021 metais, bedarbių proc. daugumoje savivaldybių sumažėjo. 2020-2021 metais bedarbių proc. stipriai išaugo, tačiau tai siejama su pandemija ir jos metu buvusiais pokyčiais darbo rinkoje (žiūrėti priedą Nr. 3: lentelė Nr. 30).

Joniškio rajone jau keletą metų organizuojamos darbo rinkos dienos – tai užimtumo tarnybos ir Joniškio rajono savivaldybės užimtumo didinimo projektas, kuriuo siekiama tarpinstitucinio bendradarbiavimo pagalba didinti gyventojų užimtumą. Susitikimai vyksta kiekvienoje seniūnijoje keletą kartų metuose ir juose bedarbiams dalyvauti yra privaloma. Susitikimų metų spendžiamos ne tik integracijos į darbo rinką, nelegalaus darbo, bet ir socialinės problemos: mobilumas, nepilnamečių vaikų priežiūra, artimųjų slauga, teisinės, psichologinės ir kt. asmenų problemos. Būtent socialinių problemų identifikavimas ir jų sprendimų paieška įgyvendinama per Joniškio rajono savivaldybės vykdomą pilotinį projektą. Gyventojams suteikiama galimybė pabendrauti su darbdaviais, pasidomėti įsidarbinimo galimybėmis, profesiniu mokymu, verslo kūrimu, o problemas, trukdančias užimtumui, spręsti savivaldos teikiamų paslaugų pagalba. Susitikimų metu po pokalbių su darbdaviais, darbo ieškantiems asmenims teikiamos individualios konsultacijos, siekiant aptarti tolimesnius asmenų grįžimo į darbo rinką aspektus.

Dažniausi nedirbančiųjų įvardijamos priežastys: susisiekti problemos ir šeimos narių priežiūra. Tokiais atvejais Joniškio rajono savivaldybės specialistai supažindina su esamu socialinių paslaugų tinklu ir galimybės naudotis teikiamomis paslaugomis, organizuoja vaikų pavėžėjimą į ugdymo įstaigas, darželiuose sudaromos galimybės veikti prailgintoms grupėms. Koreguojami autobusų maršrutai, taip sudarant galimybes nuvykti į darbo vietą. Viena iš didžiausių pastebimų nedarbo priežasčių – finansinis neraštingumas. Dažnu atveju, asmenys turintys paskolų nori likti

šešėlyje ir atsisako darbo. Ši problema sprendžiama teikiant teisines paslaugas, padedama refinansavimo klausimais. Asmenys, kategoriškai atsisakantys darbo pasiūlymų yra šalinami iš bedarbių sąrašų, peržiūrimi sprendimai dėl suteiktų socialinių išmokų, socialinio būsto, ir kitų lengvatų.

Joniškio rajono savivaldybės administracija kasmet įgyvendina jaunimo vasaros užimtumo ir integracijos į darbo rinką programą, kurios tikslas – didinti jaunimo užimtumą vasaros laikotarpiu, ne ugdymo proceso metu, skatinti ir didinti pagalbą jauniems žmonėms įgyjant praktinių įgūdžių. Įgyvendinant projektą ypač didelis dėmesys buvo teikiamas jaunuoliams iš socialiai pažeidžiamos aplinkos, socialinės rizikos šeimų, siekiant juos motyvuoti, formuoti atsakingą požiūrį į darbą, nes artimoje aplinkoje tokio pavyzdžio stokojama.

Šio projekto ir priemonių ilgalaikiams bedarbiams integruoti į darbo rinką taikymas parodė, kad dažnu atveju, nedarbo problema yra labiau sietina su asmens nenoru dirbti, nesidomėjimu galimybėmis, pasiteisinimų ieškojimu, įvairių paslaugų (pavėžėjimas, vaikų bei kitų šeimos narių priežiūra, finansinės bei teisinės konsultacijos) trūkumu ar nelankstumu. Projekto sėkmė rodo, kad būtina nuolat aiškintis nedarbančiųjų problemas ir ieškoti įvairių pagalbos mechanizmų bei siekti juos grąžinti į darbo rinką.

Apibendrinant teritorijos, kuriai rengiama vietos plėtros strategija analizės rezultatus, matoma galimybė spręsti įsisenėjusias problemas įgyvendinant 2021-2027 m. ES fondų investicijų programas. Vienas iš svarbiausių 2021-2027 m. ES fondų investicijų programos lėšų investavimo prioritetų „Socialiai atsakingesnė Lietuva“, kuriuo numatoma suteikti daugiau galimybių įsidarbinti visiems darbo ieškantiems asmenims, visų pirma jaunimui ir ilgalaikiams bedarbiams, taip pat neveikliems žmonėms, propaguoti savarankišką darbą ir socialinę ekonomiką; didinti švietimo ir mokymo sistemų kokybę ir rezultatyvumą; didinti švietimo prieinamumą sudarant vienodas galimybes gauti kokybiškas ir įtraukias švietimo ir mokymo paslaugas; skatinti lanksčias kompetencijų kėlimo, kvalifikacijos įgijimo ir persikvalifikavimo galimybes; skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą; didinti socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą (žiūrėti SSGG pagrindimą GM2).

2.2. STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ ANALIZĖ

Stiprybių, silpnųjų, galimybių ir grėsmių analizė (toliau – SSGG) yra parengta remiantis:

- a) Išanalizuota demografinė, socialinė ir ekonominė situacija.
- b) Konsultacijomis su gyventojais (vieši susirinkimai).
- c) Atlikus gyventojų apklausą.
- d) Diskutuojant Focus grupėse pasitelkiant metodą „Pasaulio kavinė“

SSGG suteikiami pagrindimo numeriai (SR 1, SR 2..., SN 1, SN 2..., GM 1, GM 2... GS 1, GS 2... ir t.t.), kurie susiejami su analizės išvadomis.

Pateiktoje Strategijoje išskirtos stiprybės, silpnybės tiesiogiai susijusios su aprašomais demografiniais, užimtumo, socialiniais bei ekonominiais rodikliais. Kiekviena pozicija grindžiama statistiniais rodikliais, kurie aprašyti VPS dalyje „Teritorijos, kuriai rengiama vietos plėtros strategija, analizė“ bei pateikiami prieduose Nr. 1-3. Galimybės ir grėsmės išskirtos iš atliktos analizės, matomų stiprybių bei silpnųjų bei konsultuojantis su visuomene (susirinkimų metu, vykdant apklausą), kuri diskusijų metu išskyrė pagrindinius poreikius ir problemas.

1. STIPRYBĖS	PAGRINDIMO NR.	2. SILPNYBĖS	PAGRINDIMO NR.
Didžiąją Joniškio miesto gyventojų dalį sudaro darbingo amžiaus grupė (16-64 m. asmenys)	SR1	Mažėjantis gyventojų skaičius (ypač vaikų). Augantis demografinis senatvės koeficientas	SN1
Užtikrintas socialinių paslaugų prieinamumas. Dauguma socialines paslaugas teikiančių įstaigų yra Joniškio mieste	SR2	Neigiama natūrali gyventojų kaita (gimstamumas ženkliai mažesnis negu mirtingumas)	SN2
Augantis veikiančių įmonių skaičius	SR3	Išvykstančiųjų skaičius didesnis už atvykstančiųjų. Gyventojų nenoras likti gyventi, kurti šeimas ir dirbti Joniškio mieste	SN3
Augantis gyventojų užimtumo lygis, mažėjantis bedarbių (įskaitant jaunimo) skaičius	SR4	Didelis vaikų, galimai patiriančių smurtą, skaičius	SN4
Vykdoma efektyvi ir orientuota užimtumo didinimo programa: praktiškai sprendžiamos nedarbo problemos, socialinės problemos sprendžiamos per socialinių paslaugų teikimą	SR5	Augantis darbingo amžiaus asmenų, kuriems nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis, skaičius	SN5
Veikia NVO sektorius	SR6	Mažas NVO (teikiančių socialines paslaugas) skaičius. Nepakankamas veikiančių NVO aktyvumas	SN6
Mažėja socialinių pašalpų gavėjų skaičius	SR7	Stinga atskirų verslo šakų ir paslaugų infrastruktūros (apdirbamoji pramonė, paslaugų sektoriaus išvystymo).	SN7
Mažėja globojamų vaikų skaičius	SR8	Trūksta užimtumo paslaugų vaikams, jaunimui ir senjorams	SN8
Daugėja vaikų (iš socialinę riziką patiriančių šeimų), socialines paslaugas gaunančių dienos centruose. Vykdomos prevencinės veiklos ir darbas su šeimomis patiriančiomis rizika. Plečiamas DUC tinklas ir socialinių paslaugų spektras	SR9	Nepakankamai išvystytas susisiekiama paslaugų teikimas, ypač senyvo amžiaus žmonėms ir neįgaliesiems	SN9
Augančios materialinės investicijos vienam gyventojui	SR10	Mažas savanoriaujančių, bendruomeninėje veikloje dalyvaujančių asmenų skaičius	SN10
Didėjantis asmenų, dirbančių su verslo liudijimu skaičius	SR11	Neišvystytas socialinis verslas	SN11
3. GALIMYBĖS	PAGRINDIMO NR.	4. GRĖSMĖS	PAGRINDIMO NR.
Skatinti socialinę atskirtį ir skurdą patiriančius žmones grįžti į darbo rinką, įsitraukti į miesto socialines, sociokultūrines ir užimtumo veiklas	GM1	Demografinio senatvės koeficiento reikšmės didėjimas įtakoja visuomenės struktūros pokyčius ir didina ateities iššūkius senstančiai populiacijai	GS1
2021-2027 m. ES fondų investicijų programų įgyvendinimas	GM2	Neužtikrinus socialinių, sociokultūrinių ir užimtumo paslaugų prieinamumo, socialinė atskirtis didės	GS2

NVO vykdomi projektai, orientuoti į užimtumo, socialinės atskirties ir kt. socialinių problemų sprendimą	GM3	Auganti emigracija gali neigiamai paveikti gyventojų skaičiaus kaitą ir ateityje paspartinti senėjimo procesus	GS3
Tęsti kompleksinį darbo ieškančių asmenų problemų sprendimą per užimtumą ir socialinių paslaugų teikimą	GM4	Socialinės apsaugos poreikio ir išlaidų šioms paslaugoms augimas dėl senstančios visuomenės	GS4
Darbo vietų kūrimo skatinimas. Naujų profesinių įgūdžių (praktinių ir teorinių) įgijimui reikalingos paslaugos ir pagalba	GM5	Ekonominiai rodikliai, atsiliekančys nuo šalies ir apskrities rodiklių, ateityje gali lemti didėjančius rajono ir šalies ekonominius skirtumus	GS5
Sąlygų mokytis, dirbti ir gyventi gerinimas, siekiant mažinti emigraciją bei skatinti imigraciją	GM8		
Savanorystės platformos (ypač socialinės apsaugos srityje) sukūrimas ir sklaida, siekiant didinti gyventojų užimtumą ir savirealizaciją	GM9		
Psichologinė pagalba, konsultavimas ir savipagalba	GM10		
Socialinio verslo vystymas	GM11		
Įtraukti NVO sektorių į neformalaus švietimo paslaugų teikimą	GM12		

3. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT IŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMES

Joniškio miesto VVG Strategijoje nustatytas tikslas ir uždaviniai bei įgyvendinimo stebėsenos rodikliai yra realūs ir įgyvendinami, jų pasiekimai išmatuojami, o išorinės galimybės ir turimi išteklių yra įvertinti.

Strategijoje nustatytas tikslas, kuriuo siekiama didinti miesto patrauklumą ir skatinti gyventojus imtis verslo, socialinio verslo, plėsti užimtumo galimybes, mažinti nedarbą bei gerinti gyvenimo kokybę. Tikslas suformuotas atsižvelgiant į statistinių duomenų analizės ir gyventojų apklausos rezultatus, Joniškio rajono ir Šiaulių regiono strateginio planavimo dokumentus. Tikslas suformuotas taip, kad atitiktų 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos 4.7 uždavinį „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes, nediskriminavimą ir aktyvų dalyvavimą, ir gerinti įsidarbinamumą, ypač palankių sąlygų neturinčių grupių“ ir 4.9 uždavinį „Skatinti marginalizuotų bendruomenių, mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir nepalankioje padėtyje esančių grupių, įskaitant specialiųjų poreikių turinčius asmenis, socialinę ir ekonominę įtrauktį vykdant integruotus veiksmus, be kita ko, teikti aprūpinimą būstu ir socialines paslaugas“. Įgyvendinant Strategijos veiksmus suplanuota įtraukti ne mažiau kaip 364 Joniškio miesto VVG teritorijoje gyvenančių asmenų.

Žemiau lentelėse pateikiamas tikslas, uždaviniai ir planuojami siekti rezultato ir produkto rodikliai.

1 TIKSLAS – SOCIALIAI PAŽEIDŽIAMŲ GRUPIŲ PADĖTIES GERINIMAS TEIKIANT SOCIALINES PASLAUGAS, SKATINANT UŽIMTUMO, VERSLUMO IR ĮSIDARBINIMO GALIMYBES

Strategijos įgyvendinimui nustatytas vienas, plačiai formuluojamas, svarbiausias sritis apimantis tikslas, nustatytas remiantis miesto gyventojų apklausos, fokus grupių, projektinių idėjų gautais duomenimis. Gauti rezultatai leido identifikuoti socialiai pažeidžiamas grupes ir jų poreikius. Nustatytos miesto vidinių veiksmų, atspindinčių esamą ekonominę, socialinę ir sociokultūrinę padėtį silpnosios ir stipriosios pusės, išorės veiksmų galimybės ir grėsmės. Kiekvienai tikslinei (vadovaujantis SSGG) socialinę atskirtį patiriančiai grupei nustatyti uždaviniai ir veiksmai išsikeltam tikslui pasiekti. Tikslas leis pagerinti socialiai pažeidžiamų grupių padėtį, organizuojant socialinių ir sociokultūrinių paslaugų, prevencinių ir užimtumo veiklų teikimą, padedančių spręsti jų socialines, užimtumo, socialinės integracijos problemas. Numatyta didinti gyventojų verslumo ir įsidarbinimo galimybes, vykdant veiklas, susijusias su darbinų įgūdžių, verslumo ugdymu, socialinio verslo atsiradimo skatinimu. Tikslas suformuluotas atsižvelgiant į SSGG analizėje išskirtas silpnības SN1-SN12. Nustatytoms silpnybės spręsti ir tikslui įgyvendinti bus pasitelkiamos turimos stiprybės SR5; SR6; SR9 ir išorės galimybės GM2 - GM3, GM5 - GM7, GM9 - GM12, o tikslo įgyvendinimas prisidės prie išorės grėsmių sumažinimo GS2-GS5.

Formuojant tikslą buvo svarstytos šios tikslo alternatyvos:

1 TIKSLO 1 ALTERNATYVA	1 TIKSLO 2 ALTERNATYVA
Socialiai pažeidžiamų grupių padėties gerinimas teikiant socialines paslaugas, skatinant užimtumo, verslumo ir įsidarbinimo galimybes	Socialiai pažeidžiamų grupių padėties gerinimas didinant gyventojų darbinį užimtumą ir skatinant verslumo iniciatyvas

<p>Tikslo alternatyva sudaro galimybę socialinę atskirtį patiriančioms asmenų grupėms dalyvauti visose tikslo įgyvendinimo veiklose ir taip gauti ne tik socialines, bet ir sociokultūrinės, prevencines, su verslumo ir darbinių įgūdžių ugdymu susijusias paslaugas. Šią alternatyvą įgyvendinti padės galimybių GM1; GM3; GM4; GM6 vystymas ir tuo pačiu bus prisidedama prie nustatytų silpnybių SN8-SN10; SN12 stiprinimo. Strategijos tikslas suformuotas taip, kad panaudojant jau turimas stiprybes (SR2; SR9) būtų galima sukurti galimybę gyventojams teikti inovatyvias, kompleksines paslaugas, kurios ne tik spręstų trumpalaikes gyventojų socialines problemas, bet ir kurtų pagrindą tokių grėsmių kaip GS1 – GS5 sprendimui.</p>	<p>Tikslo alternatyva apriboja socialinę atskirtį patiriančių asmenų grupių dalyvavimą tikslo įgyvendinimo veiklose, susiaurinant galimas veiklas, orientuojant jas tik į gyventojų darbinį užimtumą ir verslumo skatinimą, neatsižvelgiant į socialinių paslaugų, sociokultūrinių ir prevencinių veiklų teikimo aspektą, taip pat galintį svariai prisidėti prie atskirties mažinimo.</p> <p>Šios alternatyvos pasirinkimas apskundintų SSGG analizės metu nustatytų silpnybių (SN6; SN8; SN10; SN12) sprendimą ir nebūtų pakankamai išnaudojamos išgrynintos stiprybės (SR5; SR9) bei galimybės (GM1; GM3; GM4; GM6). Būtina optimizuoti socialinių paslaugų teikimą socialiai pažeidžiamoms grupėms, integruojant jas į įvairias, plačias sritis apimančias prevencines, sociokultūrinės ir kitas veiklas, taip didinant paslaugų prieinamumą, inovatyvumą ir efektyvumą.</p>
---	--

	Rezultato rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė 2023 m.	Siekiami reikšmė 2029 m.
1.	BIVP projektų veiklų dalyvių, kurie po dalyvavimo veiklose toliau dalyvauja socialinei integracijai skirtose veiklose ir (ar) darbo rinkoje, dalis (proc.).	0	40
2.	Paramą gavusiuose subjektuose sukurtos darbo vietos	0	4

1.1. UŽDAVINYS – PLĖTOTI SOCIALINIŲ PASLAUGŲ IR KITŲ PREVCINIŲ VEIKLŲ TEIKIMĄ SOCIALIAI PAŽEIDŽIAMIESI ASMENIMS

Uždavinys suformuluotas atsižvelgiant į SSGG analizės metu identifikuotus veiksmus ir į gyventojų apklausos tyrimo rezultatus, siekiant užtikrinti socialinių paslaugų ir kitų prevencinių veiklų, skirtų socialiai pažeidžiamiesiems asmenims, organizavimą. Socialinių paslaugų ir kitų prevencinių veiklų plėtojimas padės sumažinti nustatytas silpnybes (SN4; SN10). Organizuojant reikalingas į tikslinę grupę orientuotas socialines paslaugas ir prevencines veiklas, bus prisidedama prie socialinės atskirties patiriančių asmenų socialinės integracijos, laisvalaikio užimtumo organizavimo, nusikaltimų prevencijos ir kitų socialinių problemų mažinimo. Tokių paslaugų poreikį stiprina nustatyta silpnybė (SN8) ir atliktas Joniškio miesto gyventojų poreikių tyrimas. Tyrimo metu paaiškėjo, kad vieną iš labiausiai Joniškio mieste trūkstamų paslaugų, gyventojai įvardija socialinių paslaugų senyvo amžiaus žmonėms ir neįgaliesiems bei vaikų ir jaunimo užimtumo paslaugų trūkumą. Paslaugų būtinumą mieste įrodo ir SSGG analizėje identifikuotos grėsmės (GS1-GS4) – gyventojų senėjimo problema, neužtikrintos socialinės, sociokultūrinės ir kitos užimtumo paslaugos, auganti emigracija, socialinės apsaugos poreikio ir išlaidų šioms paslaugoms didėjimas, tik blogins miesto socialinius ir ekonominius rodiklius. Šį uždavinį pasiekti padės SSGG analizėje identifikuotos stiprybės (SR2; SR5; SR9) – išplėtotas socialinių paslaugų

tinklas mieste efektyvins socialinių paslaugų ir kitų prevencinių veiklų plėtrą. Nustatytos galimybės (GM3; GM7; GM12) leis į socialinių paslaugų ir kitų prevencinių veiklų organizavimą įtraukti NVO ir jaunimo organizacijų sektorių, taip bus stiprinamos šių organizacijų kompetencijos ir gebėjimai.

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiamą reikšmė
1.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu (vnt.).	0	0	0	0	0	2	3	0	5
2.	BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes) (asm.)	0	0	0	0	0	110	150	0	260

1.1 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA	1.1. UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA
Plėtoti socialinių paslaugų ir kitų prevencinių veiklų teikimą socialiai pažeidžiamiems asmenims	Skatinti inovatyvių socialinių paslaugų ir kitų prevencinių veiklų teikimą nevyriausybinėse organizacijose
<p>Uždavinio alternatyva suformuota taip, kad būtų išnaudojamos SSGG analizėje nustatytos stiprybės (SR2; SR9) ir galimybės (GM3, GM7, GM12). Išvystyta socialines paslaugas įvairioms socialinėms grupėms teikiančių įstaigų infrastruktūra mieste, leis šias paslaugas gyventojams teikti efektyviau ir greičiau, neinvestuojant į naujus, daug lėšų reikalaujančius, naujos infrastruktūros kūrimo projektus. Integruojant socialinių paslaugų teikimą, į organizuojamas kitas prevencines veiklas, atsiranda galimybė įtraukti NVO ir kitų organizacijų veiklą į bendrą socialinės atskirties mažinimo problemą ir padės išspręsti nustatytas silpnybes (SN8; SN10).</p>	<p>Socialinių problemų sprendimo srityje inovatyvių idėjų realizavimu efektyviausiai galėtų užsiimti nevyriausybinės organizacijos, esančios arčiausiai paslaugų vartotojų, dirbančios iš idėjos ir turinčios visuomenės pasitikėjimą. Tačiau atsižvelgiant į SSGG analizės metu nustatytas silpnybes (SN6; SN10), iškyla rizika šių paslaugų organizavimą patikėti mažai aktyvioms ar mažai patirties socialinių paslaugų teikime turinčioms NVO.</p>

1.2. UŽDAVINYS – UGDYTI IR STIPRINTI GYVENTOJŲ DARBINIUS IR VERSLUMO ĮGŪDŽIUS, SIEKIANT INTEGRACIJOS Į DARBO RINKĄ BEI VERSLUMĄ SKATINANČIŲ INICIATYVŲ VYKDYMO

Uždavinys suformuluotas atsižvelgiant į SSGG analizės metu identifikuotus didžiausią įtaką Joniškio miestui darančius veiksnius (SN3; SN5; SN7) bei susitikimo su bendruomene ir apklausos metu išreikštas problemas ir poreikius: verslumo mokymai ir konsultacijos verslo pradžiai, darbinių ir profesinių įgūdžių ugdymas, informacijos ir žinių apie verslo kūrimą trūkumas, palankesnių sąlygų pradėti naują verslą sudarymas.

Uždavinio veiklomis siekiama mažinti SSGG analizėje nurodytą silpnybę (SN7) ir paskatinti gyventojus plėtoti trūkstamas verslo šakas ir paslaugų infrastruktūrą, aktyviai įsiliejant į darbo rinką. Pasinaudojus esamomis galimybėmis (GM4; GM5; GM8), galima tikėtis sumažinti kylančią grėsmę išsivystyti rajono ekonominiams skirtumams ar atsilikimui (GS5). Suformuluotas uždavinys taip pat leidžia pasinaudoti esamomis stiprybėmis (SR5; SR10; SR11) ir sėkmingai integruoti socialiai pažeidžiamus asmenis į darbo rinką.

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiami reikšmė
1.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu (vnt.).	0	0	0	0	0	0	2	0	2
2.	BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes) (asm.)	0	0	0	0	0	0	104	0	104

1.2 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA	1.2 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA
Ugdyti ir stiprinti gyventojų darbinus ir verslumo įgūdžius, siekiant integracijos į darbo rinką bei verslumą skatinančių iniciatyvų vykdymo	Stiprinti gyventojų verslumą teikiant paramą verslo pradžiai ir plėtrai
Ši uždavinio alternatyva svarstyta siekiant išspręsti SSGG analizėje įvertintą silpnybę (SN7) ir paskatinti gyventojus įgijus ar sustiprinus trūkstamus darbinus, verslumo įgūdžius bei pasinaudojus nustatytomis stiprybėmis (SR3; SR10) sėkmingai integruotis į darbo rinką ar vystyti verslumo iniciatyvas. Suteikiamos galimybės (GM1; GM4; GM6; GM10) padės kompleksiskai	Ši uždavinio alternatyva orientuota į susitikimo su bendruomene ir apklausos metu identifikuotą poreikį gauti paramą verslo plėtrai bei jaučiamą palankesnių sąlygų verslo pradžiai trūkumą. Pasinaudojant esama stiprybe didėjančiu asmenų, dirbančių su verslo liudijimu skaičiumi (SR11) bei išnaudojant galimybę skatinti socialinę atskirtį ir skurdą patiriančius žmones grįžti į darbo rinką (GM1), būtų galima sumažinti

spřesti kylančias problemas, atliepti gyventojų lūkesčius.	gręsmę socialinės apsaugos poreikio ir išlaidų šioms paslaugoms augimą (GS4).
--	---

1.3 UŽDAVINYS – UGDYTI IR STIPRINTI VERSLUMO ĮGŪDŽIUS SIEKIANT PASKATINTI SOCIALINIO VERSLO KŪRIMĄSI IR PLĖTRĄ

Uždaviniu siekiama skatinti socialinio verslo kūrimąsi Jonišio mieste bei spręsti problemas ir poreikius, identifikuotus susitikimo su bendruomene ir apklausos metu: informacijos ir žinių apie verslo kūrimą trūkumas, verslumo mokymai ir konsultacijos verslo pradžiai, finansinių išteklių verslo pradžiai trūkumas, palankesnių sąlygų pradėti naują verslą sudarymas, socialinio verslo įkūrimas. Remiantis SSGG analizėje identifikuotomis stiprybėmis (SR3; SR4; SR11), stebimas augantis užimtumo lygis, įmonių skaičius bei augantis asmenų dirbančių su verslo liudijimu skaičius bei išnaudojant galimybes (GM1; GM3; GM5 ir GM6), šiuo uždaviniu bus prisidedama prie SSGG analizėje identifikuotų silpnųjų tokių kaip neišvystytas socialinis verslas (SN11), mažas NVO (teikiančių socialines paslaugas) skaičius, nepakankamas veikiančių NVO aktyvumas (SN6) bei atskirų verslo šakų ir paslaugų infrastruktūros (apdirbamoji pramonė, paslaugų sektoriaus išvystymo) trūkumo (SN7) sprendimo. Socialinis verslas ne tik generuoja pajamas, kuria pridėtinę vertę, bet ir prisideda prie teigiamų socialinių pokyčių visuomenėje kūrimo.

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiami reikšmė
1.	Socialinio verslo subjektai, per BIVP projektus gavę paramą socialinio verslo kūrimui ar plėtrai, skaičius.	0	0	0	0	0	1	1	0	2
2.	Paramą gavusios įmonės (iš jų: labai mažos, mažosios, vidutinės ir didelės), skaičius.	0	0	0	0	0	1	1	0	2
3.	Paramą dotacijomis gavusios įmonės, skaičius	0	0	0	0	0	1	1	0	2

1.3 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA	1.3 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA
Ugdyti ir stiprinti verslumo įgūdžius siekiant paskatinti socialinio verslo kūrimąsi	Socialinio verslo kūrimosi pradžiai reikalingos paramos suteikimas

<p>Ši alternatyva svarstyta siekiant skatinti kurtis socialinio verslo subjektus. Konsultacijų su bendruomene metu, atlikus statistinę ir tyrimo rezultatų analizę nustatyta, kad Joniškio VVG teritorijoje veikiančio ir socialinio verslo modelį atitinkančių subjektų nėra, jis mažai žinomas, trūksta geros praktikos pavyzdžių, stokojama skatinamųjų ir finansinės paramos priemonių. Verslo subjektų, kurie pagal savo pobūdį atitiktų socialinio verslo idėją Joniškyje pastebima, tačiau jie neatitinka socialinio verslo kriterijų visumos, tačiau SSGG analizės metu nustatyta socialinio verslo vystymo galimybė (GM11). Siekiant tvarių investicijų, būtinas kompleksiskumas ir nuoseklumas. Visų pirma investicijos į žinias per mokymus ir konsultacijas ir tik tada investicijos į verslo pradžia (įrangos, produktų, priemonių įsigijimas, paslaugų sukūrimas, rinkodaros priemonių kūrimas ir pan.). Šiuos teiginius sustiprina gyventojų apklausos duomenys bei faktinė situacija. Apklausoje išsakyta daug socialinio verslo idėjų, tačiau veikiančio socialinio verslo mieste nėra. Tai rodo, kad idėjų įgyvendinimui trūksta ir žinių ir paramos. Pasirinkta uždavinio alternatyva, suteikiant mokymus, konsultacijas ir realią finansinę paramą socialinio verslo kūrimui kompleksiskai, padės išspręsti SSGG analizėje identifikuotą neišvystyto socialinio verslo silpnybę (SN11).</p>	<p>Ši alternatyva suteiktą tik finansinę paramą kuriant socialinį verslą ir padėtų išspręsti tik dalį identifikuotų problemų bei SSGG analizės metu nustatytų silpnybių (SN7; SN11). Nepakankamas žinių turėjimas keltų riziką socialinio verslo idėjos nesėkmei, o suteikta finansinė parama būtų neefektyvi ir neilgalaikė.</p>
---	---

4. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO RENGIANČIĄ STRATEGIJĄ EIGA

4.1. VIEŠIEJI PRISTATYMAI IR KONSULTACIJOS

Joniškio miesto VVG Strategija buvo rengiama atsižvelgiant į Joniškio miesto gyventojų, verslo, biudžetinių įstaigų ir kitų nevyriausybinių organizacijų atstovų poreikius bei pasiūlymus. Viešosios konsultacijos, pristatymai, darbas grupėse su įvairiomis gyventojų grupėmis, vieša gyventojų apklausa, projektinių idėjų pasiūlymai leido parengti Strategiją, kurios pagrindinis tikslas – spręsti vietos bendruomenei aktualias gyventojų skurdo ir atskirties problemas bei skatinti bendruomenėse socialinį verslą, padedantį vietoje spręsti pažeidžiamų grupių atskirties problemas. Strategija bus įgyvendinama ieškant novatoriškų ir efektyvių būdų vietos kultūriniais, žmogiškiesiems ir kitiems materialiniams bei ne materialiniams ištekliams panaudoti Joniškio miesto plėtrai. Skirtingų interesų ir sektorių atstovų dalyvavimas Strategijos rengime užtikrino principo „iš apačios į viršų“ įgyvendinimą, kas atskleidė nemenką problemų spektrą bei kokybišką diskusiją dėl problemų sprendimo būdų. Tai leido suformuoti įgalinančius tikslus, uždavinius ir veiksmus, nukreiptus į socialiai pažeidžiamų ar kitą socialinę riziką patiriančių asmenų socialinės

integracijos veiklų įgyvendinimą, bedarbių, neaktyvių darbingų, ypačingai jaunų asmenų užimtumo didinimą, jų integravimo į darbo rinką veiklas, verslumo gebėjimų vystymo ir verslo stiprinimo veiklas bei socialinio verslo, kuriančio darbo vietas ir padedančio vietoje spręsti socialiai pažeidžiamų grupių atskirties problemas.

Joniškio miesto VVG Strategija buvo rengiama pasitelkiant šias viešinimo ir bendruomenės įtraukimo į dalyvavimą priemones:

Informacija internete. Parengti pranešimai apie pradedamą rengti Joniškio miesto VVG strategiją internetiniame puslapyje www.joniskis.lt ir socialinio tinklapio Facebook Joniškio Miesto VVG paskyroje.⁵

Vieši susitikimai - konsultacijos. Siekiant aktyvaus bendruomenės dalyvavimo strategijos rengimo procese, Joniškio miesto VVG socialinio tinklo Facebook paskyroje 2023 m. sausio 20 d. buvo paskelbti kvietimai, kuriais Joniškio mieste veikiančių nevyriausybių, neįgaliųjų, jaunimo organizacijų ir verslo įmonių atstovai bei su šiomis organizacijomis dirbantys specialistai, politikai, savivaldybės ir valstybės įmonių bei įstaigų atstovai, buvo kviečiami į susitikimus – konsultacijas.

Konsultacijų data: 2023 m. sausio 27 d. įvyko pirmieji 3 vieši susitikimai - konsultacijos⁶.

Viešo pristatymo tikslinė grupė: Joniškio r. savivaldybės politikams, savivaldybės ir valstybės įmonių bei įstaigų atstovams, nevyriausybių, neįgaliųjų, jaunimo organizacijų atstovams bei su šiomis organizacijomis dirbantiems specialistams, Joniškio mieste veikiančių verslo įmonių atstovams bei su verslu bendradarbiaujančių įstaigų, organizacijų specialistams. Viešų susitikimų – konsultacijų metu buvo pristatyti Joniškio miesto VVG vietos plėtros strategijos 2018-2022 m. įgyvendinimo rezultatai, projektų idėjos, kurias reikalinga tęsti įgyvendinti naujame laikotarpyje, identifikuojamos problemos ir poreikiai socialinėje srityje, gyventojų ekonominio aktyvumo didinimo ir verslo bei socialinio verslo galimybės Joniškio mieste. Buvo pristatytos miestų vietos plėtros 2023-2029 m. naujos perspektyvos, konsultuotasi į kokias problemines ar inovatyvias idėjas būtina investuoti miesto strategijos lėšas bei koks yra lėšų poreikis šių iniciatyvų įgyvendinimui. Susitikimo metu buvo atsakyta į gyventojams, įstaigų ir organizacijų atstovams iškilusius klausimus, išklaustytos pastabos ir pasiūlymai. Dalyviams buvo pateikta dalomoji medžiaga ir paprašyta užpildyti projektinius pasiūlymus, kuriuose jie galėtų pateikti projekto idėjas, veiklas, tikslines grupes, dalyvių skaičių bei pagrįstą lėšų poreikį.

Rezultatai – buvo suorganizuoti 3 susitikimai. Pateikiami susitikimų darbotvarkės, dalyvių sąrašai, protokolas (*žiūrėti priedus Nr. 6, 7, 8, 9, 16*).

Joniškio miesto VVG Strategijai rengti pateikti 12 įvairių organizacijų, įstaigų, įmonių, verslo atstovų projektinių pasiūlymų. Projektų idėjas teikė įvairios su socialiai pažeidžiamomis grupėmis, vaikais ir jaunimu, senais ir pagyvenusiais, neįgaliais asmenimis dirbančios organizacijos. Pagrindinės siūlomų įgyvendinti projektų veiklų sritys susijusios su įvairiomis edukacijomis, maisto gamybos ir kitų amatų įgūdžių įgijimu, edukacinėmis veiklomis, užimtumu ir stovyklų organizavimu, sveikatingumo skatinimu, emocinės ir fizinės sveikatos gerinimu.

Laikotarpis: 2023 m. sausio mėn. – vasario mėn. Projektinių idėjų aprašas pateikiamas (*žiūrėti priedą Nr. 5*).

„Focus“ grupių diskusijos. 2023 m. vasario 3 d. ir 2023 m. vasario 6 d. įvyko pirmosios „Focus“ grupių diskusijos⁷ (*žiūrėti priedus Nr. 6, 7, 8, 9, 16*).

Diskusijų tikslinė grupė: Joniškio r. savivaldybės politikai, savivaldybės ir valstybės įmonių bei įstaigų atstovai, nevyriausybių, neįgaliųjų, jaunimo organizacijų atstovams bei su šiomis organizacijomis dirbantys specialistai, Joniškio mieste veikiančių verslo įmonių atstovai bei su verslu bendradarbiaujančių įstaigų, organizacijų specialistai.

Darbas vyko grupėse, kuriose diskusijų metu išgrynintos ir aprašytos pagrindinės problemos ir silpnybės. Dalyvių buvo prašoma atsakyti į diskusinius klausimus: Ko jūsų nuomone Joniškio mieste trūksta verslui, planuojantiems verslą? Ko Jūsų nuomone Joniškio mieste trūksta senjorams?

⁵ <https://www.facebook.com/profile.php?id=100068732696945>

⁶ <https://www.facebook.com/photo/?fbid=494604796173939&set=pb.100068732696945.-2207520000>.

⁷ <https://www.facebook.com/photo/?fbid=502204858747266&set=pb.100068732696945.-2207520000>.

Kokių Jūsų nuomone Jonišio mieste trūksta viešųjų erdvių, infrastruktūros? Ko Jūsų nuomone Jonišio mieste trūksta negalią turintiems asmenims? Diskutuota apie galimybes spręsti identifikuotas problemas.

Diskusijų metu buvo aptariama socialinės srities problematika, paslaugų poreikis, projektų ir socialinio verslo idėjos. Susitikimo metu nagrinėta mieste teikiamų socialinių bei užimtumo paslaugų situacija, tokių paslaugų teikėjai, esama infrastruktūra, teikiamų paslaugų nauda ir trūkumai. Ieškoma sprendimų kaip pagerinti senjorų, neįgaliųjų, skurstančių ir nepasiturinčių, socialiai pažeidžiamų ir atskirtų patiriančių asmenų, socialinės rizikos šeimose bei globos įstaigose augančių vaikų ir kitų socialiai pažeidžiamų grupių gyvenimo sąlygas per Jonišio miesto VVG Strategijoje numatomas veiklas. Socialines paslaugas teikiančių organizacijų atstovai, ypatingą dėmesį skyrė susisiekimo problemai, kurią jaučia senyvo amžiaus, turintys negalią ir kitų socialiai pažeidžiamų grupių asmenys, neturintys galimybių pasiekti jiems svarbių objektų, tokių kaip poliklinika, ligoninė, vaistinė ar kt. įstaigos. Nenutrūkstamų ir ilgalaikių pavėžėjimo paslaugų poreikis nuolat jaučiamas.

2023 m. vasario 6 d. „Focus grupės“ užsiėmimai vyko Jonišio Atvirame jaunimo centre su Jonišio mieste gyvenančiu jaunimu⁸. Susitikimo metu buvo aptariamoms mieste esančioms problemoms, jaunų žmonių lūkesčiai, idėjos ir konkrečios veiklos, kurios būtų naudingos miestui ir jaunų žmonių užimtumui. Susitikimo metu buvo diskutuojama ir strategijos rengimo klausimais – kokių sričių projektams turėtų būti skiriamas didžiausias dėmesys, kokie veiksmai padėtų įgyvendinti užsibrėžtus tikslus, analizuojamos siūlomų įgyvendinti projektų finansavimo galimybės.

Rezultatai – buvo suorganizuoti 4 susitikimai. Diskusijų metu naudojant „Pasaulio kavinė“ metodą visų tikslinių grupių atstovai susirinkę į vieną grupę, dirbdami kartu, diskutuodami išgrynino pagrindines problemas tikslinėms grupėms, kuomet remiantis buvo parengta gyventojų apklausos anketa ir atliktas tyrimas. Fokusuotų grupių diskusijų darbotvarkės, dalyvių sąrašai, protokolai pateikti (*žiūrėti priedus Nr. 6, 7, 8, 9, 16*).

Miesto gyventojų poreikių tyrimas/apklausa. Siekiant užtikrinti kokybišką esamos situacijos analizę bei tikslingą numatomą sričių finansavimą, buvo atlikta Jonišio miesto gyventojų apklausa^{9 10}. Apklausiai atlikti buvo parengtas klausimynas, apimantis 10 uždaro ir atviro tipo klausimų.

Apklauskos laikotarpis – 2023 m. vasario 8 d. – kovo 6 d.

Rezultatas – atlikta Jonišio miesto gyventojų apklausa, kurioje dalyvavo 525 respondentai. Apklauskos rezultatai parodė, kad Strategijoje analizuojant Jonišio miesto esamą situaciją išvados atitinka realią situaciją. Taip pat padėjo identifikuoti miesto problemiškesnias sritis. Tyrimo rezultatų analizė ir anketa pateikti (*žiūrėti priedą Nr. 4*).

Viešai prieinamos statistinės informacijos, rajono ir regiono strateginių ir kitų dokumentų analizė. Strategijos rengimui buvo naudojama viešai prieinama statistinė informacija.

Strategijos vieši pristatymai.

Viešo pristatymo tikslinė grupė – Jonišio miesto gyventojai, vietos valdžios, verslo, nevyriausybinų organizacijų atstovai.

Viešų pristatymų datos:

2023 m. spalio 30 d. rengiamos strategijos projektas pristatytas Jonišio miesto VVG visuotinio narių susirinkimo metu. Dalyviai susipažino su rengiamos strategijos gairėmis, pateikė savo pastebėjimus ir pasiūlymus dėl planuojamų įgyvendinti veiksmų ir jų finansavimo. Apie konsultacijas skelbta el. paštu, telefonu, internetiniuose puslapiuose. (*žiūrėti priedą Nr. 11*).

⁸ <https://www.facebook.com/photo/?fbid=505137395120679&set=pb.100068732696945.-2207520000>.

⁹ <https://joniskis.lt/skelbimai/25/joniskio-miesto-situacijos-ir-gyventoju-poreikiu-apklausa:1291?fbclid=IwAR0JLoxhRQvzRIixNA5hMZwGcfYukzKi0eWsQeIYlsC5XdYp1lqEQ4Geny8>

¹⁰ <https://apklausa.lt/private/forms/joniskio-miesto-situacijos-ir-gyventoju-poreikiu-apklausa-62m6dpw>

Savivaldybės taryba. 2023 m. gegužės 11 d. vyko Joniškio rajono savivaldybės tarybos posėdis, kuriame buvo pritarta parengtai vietos plėtros strategijai bei nutarta skirti vietos plėtros strategijos įgyvendinimui iš Joniškio rajono savivaldybės biudžeto lėšų 31 proc. nuo visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų (*žiūrėti priedą Nr. 14*).

Strategijos pristatymas visuomenei viešojoje erdvėje.

Strategijos projektas visuomenei buvo patalpintas Joniškio miesto VVG socialiniame tinklapyje Facebook (adresu: Joniškio miesto vietos veiklos grupė) ir partnerio Joniškio rajono savivaldybės interneto svetainėje www.joniskis.lt, tad Strategijos teritorijos gyventojai galėjo iš anksto susipažinti su parengtu Strategijos projektu, pateikti pastabas ir pan. (*žiūrėti priedą Nr. 16*).

2023 m. lapkričio 28 d. informacinis Strategijos pristatymo renginys visuomenei.

Pastabų gauta nebuvo, į pristatymo metu pateiktus klausimus atsakyta. Strategijos projektui pritarta. (*žiūrėti priedą Nr. 12*).

Regionų taryba. 2023 m. rugpjūčio 7 d. Joniškio miesto VVG vietos plėtros strategijos projektas buvo pristatytas Šiaulių regiono plėtros tarybos posėdyje. Posėdžio metu priimtas sprendimas, jog Joniškio miesto vietos plėtros strategija atitinka Šiaulių regiono plėtros plano prioritetus, tikslus ir uždavinius (*žiūrėti priedą Nr. 15*).

Taikytos viešinimo ir konsultavimosi priemonės yra pakankamos Joniškio miesto VVG strategijai parengti, leido suformuoti strategijos tikslus, uždavinius ir veiksmus, kurie yra aktualūs Joniškio miestui ir jo gyventojams. Siekiant užtikrinti veiksmų įgyvendinimą, Joniškio miesto vietos veiklos grupės plėtros strategijos įgyvendinimui numatoma prašyti Europos Sąjungos socialinio fondo paramos, be kurios Joniškio miesto vietos veiklos grupė yra nepajėgi įgyvendinti visų užsibrėžtų siekių.

Viešuosiuose renginiuose, skirtuose gyvenamosios vietovės bendruomenės informavimui, konsultacijoms, poreikio tyrimui, problemų ir galimybių analizei ir kitai naudingai informacijai vietos bendruomenei, buvo užtikrintos galimybės:

- dalyvauti neįgaliesiems - buvo pasirenkamos patalpos pritaikytos judėjimo, regos ar kitą negalią turintiems asmenims.
 - dalyvauti vyresnio amžiaus asmenims ir specifinius poreikius turinčioms tikslinėms grupėms.
 - dalyvauti skirtingoje socialinėje padėtyje esantiems asmenims – renginiai nemokami.
 - informacija apie renginius buvo platinama ir specifinius poreikius turinčioms tikslinėms grupėms, lengvai suprantama (lengvai skaitoma) kalba ir šriftu, vadovaujantis universalaus dizaino principu, kviečiant ir registruojant į renginius buvo identifikuojami specialieji dalyvių poreikiai, nebuvo poreikio, renginio metu užtikrinti vertimą į gestų, ar užsienio kalbą.
 - renginiai buvo organizuojami patalpose, pritaikytose judėjimo, regos ar kitą negalią turintiems asmenims
- renginiai buvo organizuojami patalpose, pritaikytose judėjimo, regos ar kitą negalią turintiems asmenims.

5. JONIŠKIO MIESTO 2023–2029 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS

1 TIKSLAS - Socialiai pažeidžiamų grupių padėties gerinimas teikiant socialines paslaugas, skatinant užimtumo, verslumo ir įsidarbinimo galimybes										
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Viso 2023-2029 m.
		Europos socialinis fondas +	0,00	300 016,00	295 323,97	0,00	0,00	0,00	0,00	595 339,97
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	63 665,00	127 329,98	63 665,00	0,00	0,00	0,00	254 659,98
		LR valstybės biudžetas	0,00	64 179,00	74 586,00	11 235,00	0,00	0,00	0,00	150 000,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	192 226,96	223 397,67	33 650,72	0,00	0,00	0,00	449 275,35
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso tikslui:	0,00	620 086,96	720 637,62	108 550,72	0,00	0,00	0,00	1 449 275,30
1.1. UŽDAVINYS - Plėtoti socialinių paslaugų ir kitų prevencinių veiklų teikimą socialiai pažeidžiamiesiems asmenims										
		Europos socialinis fondas +	0,00	129 030,00	186 183,97	0,00	0,00	0,00	0,00	315 213,97
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	22 770,00	32 855,99	0,00	0,00	0,00	0,00	55 625,99

		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	68 200,00	98 409,26	0,00	0,00	0,00	0,00	166 609,26
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso uždaviniui:	0,00	220 000,00	317 449,22	0,00	0,00	0,00	0,00	537 449,22
1.1.1. VEIKSMAS - Organizuoti ir vykdyti prevencinę, sociokultūrinę veiklą, skatinti savanorystę	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys atrinkti atviro konkurso būdu	Europos socialinis fondas +	0,00	70 380,00	59 678,50	0,00	0,00	0,00	0,00	130 058,50
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	12 420,00	10 531,50	0,00	0,00	0,00	0,00	22 951,50
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	37 200,00	31 543,62	0,00	0,00	0,00	0,00	68 743,62
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso veiksmui:	0,00	120 000,00	101 753,62	0,00	0,00	0,00	0,00	221 753,62
1.1.2. VEIKSMAS - Organizuoti socialinių paslaugų teikimą ir informacijos sklaidą apie teikiamas paslaugas	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys atrinkti atviro konkurso būdu	Europos socialinis fondas +	0,00	58 650,00	101 422,00	0,00	0,00	0,00	0,00	160 072,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	10 350,00	17 898,00	0,00	0,00	0,00	0,00	28 248,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	31 000,00	53 607,54	0,00	0,00	0,00	0,00	84 607,54

Joniškio mieste		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso veiksmui:	0,00	100 000,00	172 927,54	0,00	0,00	0,00	0,00	272 927,54
1.1.3. VEIKSMAS - Bendradarbiauti su kitų miestų VVG sprendžiant socialinės atskirties problemas	Viešieji ir privatus juridiniai asmenys atrinkti atviro konkurso būdu	Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	25 083,47	0,00	0,00	0,00	0,00	25 083,47
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	4 426,49	0,00	0,00	0,00	0,00	4 426,49
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	13 258,10	0,00	0,00	0,00	0,00	13 258,10
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso veiksmui:	0,00	0,00	42 768,06	0,00	0,00	0,00	0,00	42 768,06
1.2 UŽDAVINYS - Ugdyti ir stiprinti gyventojų darbinius ir verslumo įgūdžius, siekiant integracijos į darbo rinką bei verslumą skatinančių iniciatyvų vykdymo										
		Europos socialinis fondas +	0,00	170 986,00	109 140,00	0,00	0,00	0,00	0,00	280 126,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	30 174,00	19 260,00	0,00	0,00	0,00	0,00	49 434,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	90 376,23	57 686,96	0,00	0,00	0,00	0,00	148 063,19

		Iš viso uždaviniui:	0,00	108 550,73	217 101,44	108 550,72	0,00	0,00	0,00	434 202,89
1.3.1. VEIKSMAS - Socialinio verslo, sprendžianč io pažeidžiamų grupių atskirties problemas, kūrimosi rėmimas	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys atrinkti atviro konkurso būdu	Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	63 665,00	127 329,98	63 665,00	0,00	0,00	0,00	254 659,98
		LR valstybės biudžetas	0,00	11 235,00	22 470,01	11 235,00	0,00	0,00	0,00	44 940,01
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	33 650,73	67 301,45	33 650,72	0,00	0,00	0,00	134 602,90
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso veiksmui:	0,00	108 550,73	217 101,44	108 550,72	0,00	0,00	0,00	434 202,89

	Lėšos strategijos įgyvendini mui	Iš viso	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
	Europos socialinis fondas +	595 339,97	0,00	300 016,00	295 323,97	0,00	0,00	0,00	0,00
	Europos regioninės plėtros fondas	254 659,98	0,00	63 665,00	127 329,98	63 665,00	0,00	0,00	0,00
	LR valstybės biudžetas	150 000,00	0,00	64 179,00	74 586,00	11 235,00	0,00	0,00	0,00

	Savivaldybės biudžeto lėšos	449 275,35	0,00	192 226,96	223 397,67	33 650,72	0,00	0,00	0,00
	Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

	Lėšos strategijos administravimui	Iš viso:	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
	Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Europos regioninės plėtros fondas	169 999,99	0,00	18 621,29	48 093,00	49 559,25	43 694,25	10 032,20	0,00
	LR valstybės biudžetas	30 000,00	0,00	3 286,11	8 487,00	8 745,75	7 710,75	1 770,39	0,00
	Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

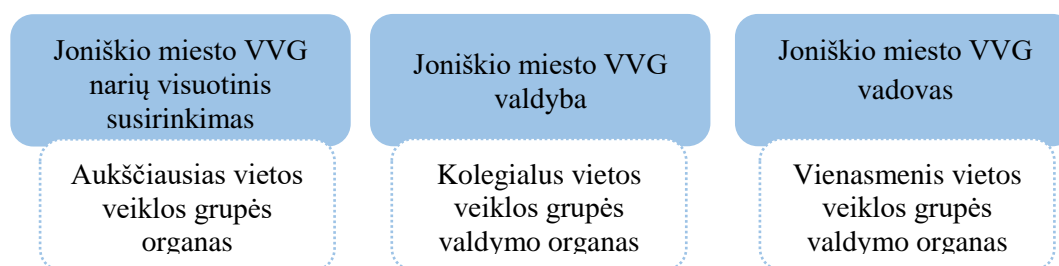
	Iš viso vietos plėtros strategijai	
	Europos socialinis fondas +	595 339,97
	Europos regioninės	424 659,97

		plėtos fondas	
		LR valstybės biudžetas	180 000,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	449 275,35
		Privačios lėšos	0,00
		IŠ viso	1 649 275,29

6. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA

6.1. VPS VALDYMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS IR KEITIMAI

Joniškio miesto VVG yra atsakinga už sėkmingą parengtos Strategijos įgyvendinimo užtikrinimą. Strategijos įgyvendinimą užtikrina sisteminga atranka, įgyvendinimo koordinavimas ir stebėseną. Už pastarąsias funkcijas yra atsakingi Joniškio miesto VVG valdymo organai (žiūrėti 3. pav.):

3. pav. Joniškio miesto VVG valdymo struktūra

Šaltinis: Joniškio miesto VVG

Įgyvendinant Strategiją, valdymo organų atsakomybės pasiskirsto ir pateikiamos žemiau:

VVG valdymo organas	Atsakomybės sritys
VVG visuotinis susirinkimas	<ul style="list-style-type: none"> • Tvirtina Strategiją ir jos pakeitimus • Tvirtina metines Strategijos ataskaitas • Tvirtina galutinę Strategijos ataskaitą
Kolegialus VVG valdymo organas (valdyba)	<ul style="list-style-type: none"> • Tvirtina vietos plėtros paraiškų atrankos kriterijų, jų balų ir vietos plėtros paraiškų vertinimo ir atrankos vidaus tvarkos aprašą • Tvirtina vietos plėtros projektų vertintojų sąrašą • Tvirtina vietos plėtros projektų paraiškų vertinimo ataskaitas • Tvirtina siūlomų finansuoti ir rezervinių vietos plėtros projektų sąrašus • Svarsto ir tvirtina vietos plėtros stebėsenos ataskaitas • Numato ir valdo rizikas susijusias su Strategijos įgyvendinimu • Sprendžia kitus, su Strategijos įgyvendinimu susijusius klausimus
Vienasmenis VVG valdymo organas – vadovas	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinuoja Strategijos įgyvendinimą • Parengia ir skelbia kvietimus teikti atrankai vietos plėtros projektams

	<ul style="list-style-type: none"> • Priima vietos plėtros projektus ir organizuoja jų vertinimą • Konsultuoja vietos plėtros projektų pareiškėjus • Administruoja Strategiją • Vykdo vietos plėtros projektų įgyvendinimo stebėseną, rengia stebėsenos ataskaitas • Komunikuoja su vietos plėtros projektų vertintojais, pareiškėjais, LR vidaus reikalų ministerija, ir kitomis institucijomis, suinteresuotais asmenimis • Viešina Strategijos įgyvendinimą • Vykdo atskiras užduotis, sprendžia kilusius klausimus, susijusius su Strategijos įgyvendinimu
--	---

Strategijos įgyvendinime dalyvaujantys Joniškio miesto VVG subjektai savo veikloje vadovaujasi steigimo dokumentais, Strategija, patvirtintais teisės aktais, reglamentuojančiais Strategijos įgyvendinimą, vykdo jiems priskirtas funkcijas ir veiksmus, kuriuos atliekant siekiama užtikrinti skaidrų, lygių galimybių principų nepažeidžiantį, efektyvų ir veiksmingą Strategijos įgyvendinimą, koordinavimą, stebėseną ir lėšų panaudojimą.

Veiksmų ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojų atrankos procedūros:

Joniškio miesto VVG yra atsakinga už veiksmų ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojų atrankos procedūrą. Joniškio miesto VVG turi užtikrinti, kad įgyvendinimo procedūra bus skaidri, nepažeis lygių teisių ir nediskriminuos. Nediskriminuojančių ir skaidrių vietos plėtros projektų atrankos kriterijus parengia Joniškio miesto VVG. Projektų vykdytojai bus atrinkami atviro konkurso būdu.

Tiek rengiant Strategiją, tiek ir atrinkant vietos projektų įgyvendintojus laikomasi šių principų:

Partnerystės ir atvirumo principų.

Rengiant Strategiją į procesą buvo įtrauktos vietos valdžios, verslo ir nevyriausybinių sektoriaus organizacijos ir įstaigos. Buvo atsižvelgta į ekonominių ir socialinių partnerių, organizacijų atstovaujančių pilietinei visuomenei bei gyventojų poreikių apklausos metu išreikštas problemas, Joniškio miestui aktualias plėtros sritis. Vykdamas vietos bendruomenės informavimo veiklas, taip pat buvo siekiama, kad jose dalyvautų pilietinės visuomenės, verslo ir valdžios atstovai.

Įgyvendinant Strategiją, Joniškio miesto VVG sieks ir toliau užtikrinti konstruktyvią pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios partnerystę sėkmingos Joniškio miesto plėtrai.

- Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo laikotarpiu Joniškio miesto VVG valdymo organas išlaikys proporcingą pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovavimą.

- Į projektų naudos ir kokybės vertinimo kriterijuose prioritetas bus teikiamas projektams, įgyvendinamiems kartu su partneriu. Taip siekiama paskatinti į projektų įgyvendinimą įsitraukti įvairias socialines grupes, partnerystės principu įgyvendinti reikšmingesnius, plačiau apimančius ir problemą iš esmės sprendžiančius projektus.

LYČIŲ LYGYBĖS IR NEDISKRIMINAVIMO PRINCIPAS.

Rengiant Strategiją įvairiais būdais buvo siekiama įtraukti kuo daugiau vietos gyventojų, neišskiriant jų pagal lytį, amžių, tautinę kilmę, religiją, įsitikinimus, lytinę orientaciją ir pan. Vietos gyventojų anketinė apklausa aprėpė abiejų lyčių asmenis, jaunimą ir vyresnio amžiaus gyventojus, taip pat skirtingų profesijų, skirtingo socialinio statuso gyventojus. Informaciniai renginiai tikslingai buvo organizuojami lengvai neįgaliesiems pasiekiamose patalpose.

Įgyvendinant Strategiją, lyčių lygybės principo įgyvendinimą užtikrina Joniškio miesto VVG valdymo organų sudėtis.

- Valdymo organo nariais yra moterys ir vyrai ir nė vienos iš lyčių atstovų nėra daugiau kaip 60 procentų. VVG valdymo organas priima svarbiausius sprendimus Strategijos įgyvendinimo klausimais, todėl lygių galimybių principas bus užtikrintas tiek kviečiant teikti vietos plėtros projektų paraiškas, tiek tvirtinant projektų sąrašą.

- Atrenkant projektus bus vertinama jų atitiktis lyčių lygybės, nediskriminavimo ir prieinamumo principams. Šis principas suprantamas ne tik kaip moterų ir vyrų lygių galimybių užtikrinimas, bet ir draudimas varžyti žmogaus teises ar teikti asmeniui privilegijas dėl jo lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, kalbos, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, negalios, socialinės padėties, amžiaus arba seksualinės orientacijos. Vyrų ir moterų lygybė apima lygias teises, atsakomybes ir galimybes abiem lytims.

Jaunimo dalyvavimo principas.

Rengiant Strategiją Joniškio miesto VVG skyrė ypatingą dėmesį VVG teritorijos jaunimui: siekė įtraukti į VVG veiklą, ieškojo jaunimo problemų sprendimo būdų, motyvavo jaunimą dalyvauti Joniškio miesto plėtroje. Vykdamas informacinius ir diskusijų susitikimus, nuspręsta atskirą susitikimą su jaunimu, jaunimo organizacijų atstovais, su jaunimu dirbančiais specialistais daryti Atvirame jaunimo centre, jiems įprastoje erdvėje ir atskirą dėmesį skirti jaunimo problemoms ir lūkesčiams identifikuoti. Vykdamas anketinę apklausą jaunimui taip pat buvo suteikta galimybė išsakyti savo nuomonę apie gyvenamosios vietovės dabartinę situaciją, opiausias problemas, plėtros perspektyvas ir pagrindinius poreikius.

Įgyvendinant Strategiją jaunimo principas įgyvendinamas Joniškio miesto VVG nuostatose.

- VVG nariais ir (arba) jo kolegialaus valdymo organo nariais yra abiejų lyčių asmenys ir nė vienos iš lyčių atstovų nėra daugiau kaip 60 procentų ir bent vienas kolegialaus valdymo organo narys yra jaunesnis negu 29 metų ir (arba) deleguotas savivaldybės jaunimo organizacijų tarybos arba savivaldybės jaunimo reikalų tarybos. Jaunų žmonių įtraukimas į VVG valdymo organo veiklą užtikrins, kad jų interesai būtų atstovaujami konstruktyviai.

Strategijos stebėsenos tvarka:

Už Joniškio miesto VVG Strategijos įgyvendinimo stebėseną atsakinga Joniškio miesto VVG. Strategijos koordinavimo ir stebėsenos tikslas – pasiekti strategijos įgyvendinimo efektyvumą ir teigiamą jos poveikį Joniškio miesto plėtrai.

Joniškio miesto VVG, vykdydama Strategijos įgyvendinimo stebėseną vadovausis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos patvirtintomis Vietos plėtros strategijų atrankos ir rengimo taisyklėmis bei strategijų įgyvendinimo taisyklėmis ir kitais teisės aktais bei nurodymais.

Strategijos stebėseną bus vykdoma visus kalendorinius metus. Nuolat renkama ir sisteminama informacija apie planuotas ir pasiektas rezultato ir produkto rodiklių reikšmes, projektų įgyvendinimo eigą, esant poreikiui organizuojami susitikimai su vietos plėtros projektų vykdytojais, lankomasi vietos plėtros projektų įgyvendinimo vietose, siekiant identifikuoti įgyvendinimo pažangą ir problemas. Joniškio miesto VVG, atlikdama Strategijos stebėseną, vieną kartą per kalendorinius metus parengs metinę ataskaitą apie Strategijos įgyvendinimą per praėjusius kalendorinius metus. Pagal nustatytą Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo metinės / galutinės ataskaitos formą parengta ataskaita bus tvirtinama Joniškio miesto VVG visuotinio narių susirinkimo metu ir pateikiama Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai.

Joniškio miesto VVG Strategijos įgyvendinimo eigą, rezultatus ir kitą naudingą informaciją Joniškio miesto VVG socialinio puslapio Facebook paskyroje Joniškio miesto vietos veiklos grupė ir Joniškio rajono savivaldybės internetiniame puslapyje www.joniskis.lt. Joniškio miesto VVG skatins miesto vietos veiklos grupės teritorijos gyventojus ir šioje teritorijoje veiklą vykdančius juridinius asmenis dalyvauti Strategijos įgyvendinime. Informacijos sklaida vyks naudojant telekomunikacijos, spaudos ir kt. priemones.

Strategijos pakeitimų inicijavimo procedūra:

Esant poreikiui, Joniškio miesto VVG gali Strategijos pakeitimus. Strategijos keitimą gali inicijuoti VVG vadovas ar VVG valdyba.

Strategija keičiama, kai:

- būtina keisti dėl teisės aktų, reglamentuojančių vietos plėtros strategijų įgyvendinimą, pakeitimų;
- būtina keisti suplanuotų lėšų paskirstymą tarp Strategijos uždavinių ir veiksmo sričių;

- būtina patikslinti Strategijos veiksmų sąrašą, siekiant įgyvendinti Strategijoje numatytus rodiklius;
- įgyvendinant kitus, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Strategijų įgyvendinimui numatytus reikalavimus.

Strategijos pakeitimus tvirtina Joniškio miesto VVG visuotinis narių susirinkimas. Atliekant Strategijos pakeitimus privaloma užtikrinti Vietos plėtros strategijų rengimo ir atrankos bei įgyvendinimo taisyklėse nustatytus reikalavimus. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka atrinktos finansuoti vietos plėtros strategijos pakeitimai papildomai turi būti suderinti su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija.

PRIEDAI

1. Priedas. Joniškio miesto demografiniai rodikliai.
 2. Priedas. Joniškio miesto socialiniai rodikliai.
 3. Priedas. Joniškio miesto ekonominiai rodikliai.
 4. Priedas. Joniškio miesto gyventojų poreikių tyrimo analizė.
 5. Priedas. Pateiktų projektinių idėjų suvestinė.
 6. Priedas. Susitikimų su Joniškio r. savivaldybės politikais, savivaldybės ir valstybės įmonių bei įstaigų atstovais protokolais, darbotvarkė, dalyvių sąrašas, medžiaga.
 7. Priedas. Susitikimų su jaunimo organizacijų darbotvarkė, dalyvių sąrašas.
 8. Priedas. Susitikimų su Joniškio mieste veikiančių nevyriausybinėse organizacijų, neįgaliųjų organizacijų ir įstaigų atstovais darbotvarkė, dalyvių sąrašas.
 9. Priedas. Susitikimo su verslo įmonių, organizacijų atstovais darbotvarkė, dalyvių sąrašas.
 10. Priedas. 2023-10-26 Ketinimo bendradarbiauti susitarimas.
 11. 2023-10-30 Joniškio miesto VVG visuotinio narių susirinkimo, kurio metu pritarta strategijos keitimams, darbotvarkė, protokolai, dalyvių sąrašas;
 12. Priedas. 2023-11-28 Informacinio renginio „Parengtos Joniškio miesto 2023-2029 m. vietos plėtros strategijos pristatymas visuomenei“ darbotvarkė, dalyvių sąrašas, medžiaga;
 13. Priedas. 2023-11-28 Joniškio miesto VVG visuotinio narių susirinkimo, kurio metu pritarta strategijai, darbotvarkė, protokolai, dalyvių sąrašas;
 14. Priedas. 2023-05-11 Joniškio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-73, dėl savivaldybės biudžeto lėšų;
 15. Priedas. 2023-08-11 Šiaulių regiono plėtros tarybos gauta regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. TS-36 patvirtinta išvada;
 16. Priedas. Strategijos susitikimų/konsultacijų/diskusijų viešinimo viešojoje erdvėje vaizdai.
-